

БЪЛГАРСКА Армия

armymedia.bg

Първият брой на "Военни известия" излиза на 14.02.1892 г.

Петък, 19 май 2023 г.

Брой 20 (24 216), година CXXXII

Не е за ръчна продажба. Цена за абонати 0,50 лв.

В края на конференцията на началниците на отбраната на балканските страни в София бе подписано съвместно изявление. „Укрепването на военното сътрудничество е ключова част от нашите усилия. Ние сме решени да продължим да работим заедно, за да осигурим взаимодействие, насочено към взаимно разбирателство и уважение в Балканския регион“, пише в документа.

Фото МО

Президентът Румен Радев:

Инвестициите в отбраната не са разходи, а гаранция за мир

В София се проведе годишната конференция на началниците на отбраната от Балканите

На Балканите е необходима политическа воля и единна ясна визия за сигурността в региона с разбирането, че инвестициите в отбраната не са разходи, а са гаранция за мир и стабилност. Това заяви президентът и върховен главнокомандващ на Въоръжените сили Румен Радев при откриването на конференцията на началниците на отбраната от балканските страни. Той посочи, че гарантирането на сигурността изисква диалог, укрепване на доверието и засилване на сътрудничеството, а форумът в София е пример за такъв подход.

България е домакин на инициативата за втори път от 2012 г. насам. Сега обаче рисковете и заплахите са съвсем различни. Силно сме обезпокоени от войната в Украйна, чийто последици

продължават да отекват на Балканите и в цяла Европа, заяви началникът на отбраната адмирал Емил Ефтимов, като отправи призив за прекратяване на насилието и намиране на мирно решение.

Този форум се утвърди като ефективен инструмент за укрепване на доверието и сигурността на Балканите, подчерта министърът на отбраната Димитър Стоянов. Преди всичко искам да споделя нашата загриженост от неспровокираната и необоснованата военна агресия на Русия срещу Украйна, която нарушава международното право, принципите на Хартата на ООН и подкопава европейската и глобалната сигурност и стабилността, каза още министърът.

(БА)

Още на стр. 3

Полковник Васил Енчев:
„Defender 23“
е голямото ни
предизвикателство

6

Степан Поляков, режисьор:
В Македония дори
прогнозата за
времето е измама

10

Проф. д-р Кузман Гиров:
Постковид –
следите остават

13

Дивизионът кораби със спомогателно назначение провежда тактическо учение, по време на което бяха отработени стрелба по морска и въздушна цел, търсене и унищожаване на открити морски мини и медицинска евакуация на пострадал бодолоз с помощта на вертолет от състава на ВМС.

Фото ВМС

Откриха авиоизложба с новия марш на ВВС

Поредното издание на пълтубашата изложба на Военновъздушните сили по повод на 110-годишнината от Одринската епопея и началото на българската авиация в Стара Загора се откри с новия химн на ВВС „Марш на летеца“ по музика на първия български авиатор Радул Милков. Той бе изпълнен от Представителния духов оркестър на Втора Тунджанска механизирани бригада.

Платната с авиационни снимки от изложбата бяха приютени от парк „Пети октом-

ври“, а събитието бе открито от кмета на града Милена Желева и заместник-командира на ВВС бригаден генерал Петър Мирчев. „Стара Загора е тясно свързана с историята на българските ВВС. Летището в близост до града е действало още по времето на Втората световна война, когато тук е била базирана германска авиопилотна работилница. Историята му продължава още дълго в работа на ВВС. Въпреки неговото закриване в Стара Загора все още има формиране

на въздушните сили“, каза той на откриването.

Изложбата, която може да бъде видяна до 26 май, съдържа

60 платна, в които са запечатани моменти от ежедневието на роговете авиация. За първи път бе изнесен филателно-пощенски

щанд, откъдето могат да се закупят тематични марки, свързани с авиацията и историята на Стара Загора. (БА)

Предвидените във вношения от служебното правителство проект на бюджет за 2023 г. капиталови разходи за МО за малко над 1 млрд. лв. се оказват изключително важни за по-нататъшното развитие на модернизацията на Българската армия. Експертното им намаляване може да доведе до спиране на проектите и чувствително закъснение на тези, за които се очакват отговори на офертите. Това стана ясно на заседанието на Комисията по отбрана при изслушването на министъра на отбраната Димитър Стоянов, началника на отбраната адмирал Емил Ефтимов и заместник-министрите на отбраната Катерина Граматикова и Теодора Генчовска.

По отношение на придобиването на бойни машини на пехотата до САЩ е изпратена обвързваща оферта за сключване на договор между двете правителства, каза министър Стоянов. По предварителна информация проектът ще бъде изпълнен в рамките на 3–4 години за близо 2 млрд. лв. За тази година са предвидени 457

Без бюджет спира модернизацията

До САЩ е изпратена обвързваща оферта за сключване на договор между двете правителства за доставка на бронирани машини за Сухопътните войски

млн. лв. с разчет до септември да имаме отговор от американската страна.

По проекта за трикоординатните радары се очаква офертите да пристигнат до края на юни, за да има първо плащане също до края на тази година. За 155-мм гаубици има възможност да се сключи договор правителство-правителство. Прогнозата е да имаме готовност за договор до септември или октомври. Първите плаща-

ния ще бъдат през следващата година.

Предстои да пристигнат и два самолета Ф-16 за учебния център за инженерно-технически състав във Военновъздушното училище, където имаме транспортни и други разходи. В проектобюджета са предвидени необходимите средства по проектите за изобретателите и патрулните кораби. Програмата за инвестиции в отбраната до 2023 г. е внесена в Народното

събрание. Финансовата рамка е разчетена в два варианта. Първият е при 1,85% от БВП за 2023 г. и 2% през следващите години. Вторият е от 2,1 до 2,5% от БВП съобразно с възможностите на държавата.

Правим всичко необходимо, подчерта министърът, самолетите МиГ-29 да летят колкото е възможно повече. Работи се по офертите за ремонт на шест двигателя. Вариантът за заместващи платформи се

оказвал много скъп. Американската страна няма как да ни предостави Ф-16 като заместваща платформа и усърдно ни препоръчва да продължим експлоатацията на самолетите МиГ-29, докато е възможно, каза още министърът.

Министър Стоянов опроверга твърдението, че служебното правителство не е положило усилия за осъществяване на т.нар. тригълни сделки, чрез които България да предостави на Украйна техника и въоръжение, като в замяна получи от наши съюзници западни образци. „Проведах срещи с министрите на отбраната на Италия, Испания, Нидерландия, САЩ, Швеция, с представители на Франция. Въпросът бе обсъждан и с военните аташета на много страни. Единственото предложение дойде от страна съюзник, която впоследствие се отказа не защото ние нямахме желание, а защото това въоръжение бе директно предоставено на Украйна. За съжаление, времето за тригълни сделки беше изпуснато от редовния кабинет“, обясни министър Стоянов. (БА)

Главната сестра на ВМА Валентина Цикова вече оглавява и структурата на главните сестри в здравните заведения в страната към Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи. Фото: Красимир Тодоров

Ден на курсантското управление във ВВМУ

Росица КОЛЕВА

В Деня на курсантското управление във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ 20 курсанти – петкурсници, заеха ръководните позиции във флотската Алма матер. Със заповед на началника на Мор-

ското училище флотилен адмирал проф. д.в.н. Боян Медникаров за негов дубльор бе назначен курсант мичман Николай Кръстев. Сабята, символизираща властта, бе предадена по време на церемония в присъствието на генерали, адмирали, ректори и

Не е лесно да си един от заместниците на началника на ВВМУ

други официални лица. В чест на Деня на курсантското управление бе именуван и реновираният Департамент за следдипломна квалификация и дистанционно обучение към ВВМУ. Комплекси носи името на капитан I ранг о.р. Михаил Йонов, който от 2001 до 2003 г. е началник на Морското училище. Денят на курсантското управление завърши с курсантски бал. След края на работния ден дубльор-началникът мичман Николай Кръстев върна сабята, символ на властта, на титулара – флотилен адмирал проф. д.в.н. Боян Медникаров.

Курсант главен старшина Димо Савов (вляво) встъпи в длъжност командир на курсантския дивизион. Фото: ВВМУ

Воини градят мост заради надпревара по кану-каяк

Група от 17 военнослужещи и 12 единици техника от 55-и инженерен полк – Белене, по искане на кмета на община Русе Пенчо Милков и със заповед на командира на СВ генерал-майор Деян Дешков изгради временен пристан от типа „тежък механизирован мост“. Съоръжението трябва да подпомогне провеждането на Световната купа по „кану-каяк маратон 2023 г.“ на язовир

Николово, община Русе.

Ръководител на групата за постройка на моста беше заместник-командирът по логистичното осигуряване на 54-ти инженерен батальон майор Николай Йорданов, а съставът на групата беше формиран от инженерно-мостовата рота за обща поддръжка с изпълняващ длъжността командир лейтенант Вероника Асенова. (БА)

Форум в София обсъди военното сътрудничество на Балканите

Спирдон СПИРДОНОВ

Военното сътрудничество между Балканските страни се основава на споделени ценности и обща визия, то има своя принос към дългосрочната европейска сигурност, каза началникът на отбраната адмирал Емил Ефтимов. Той бе домакин на 16-ата годишна конференция на началниците на отбраната от Балканските страни, която се проведе в София в резиденция „Бояна“.

Темата на форума бе в унисон с общите за НАТО и Европейския съюз направления за сътрудничество, а именно „Регионална военна свързаност и военна мобилност като фокус в партньорството на Балканите в търсене на иновативни пътища за интегриране и коопериране“. В работните сесии бяха обсъдени въпроси от общ интерес за въоръжените сили на участващите държави.

Подписано бе съвместно изявление, което, както се изрази адмирал Ефтимов, демонстрира нашата ангажираност към регионалното военно сътрудничество и ще даде основа за по-нататъшната работа по инициативата. Обединени сме, посочи още той, от идеята, че сигурността и стабилността на Балканите трябва да се изграждат в дух на доверие и взаимно уважение, като разглеждаме военното сътрудничество и повишената оперативна съвместимост между нашите Въоръжени сили като ефективни механизми в това отношение. Целта ни е да бъдем способни да се справяме с общите предизвикателства, каза още началникът на отбраната. В този смисъл повече от 16 години конференцията остава като един от значимите примери за регионално военно сътрудничество. България е до-

Президентът Румен Радев и министърът на отбраната Димитър Стоянов приветстваха началниците на отбраната на държавите от региона

Участниците в 16-ата годишна конференция на началниците на отбраната от Балканските страни, която се провежда на 18 май в София, резиденция „Бояна“
Фото: авторът

макин на инициативата за втори път от 2012 г. насам. Сега обаче рисковете и заплахите са съвсем различни. Силно сме обезпокоени от войната в Украйна, чиито последици продължават да отекват на Балканите и в цяла Европа, заяви адмирал Ефтимов, като отправи призив за прекратяване на насилието и намиране на мирно решение, акцентирайки, че тази война ще остави трайни следи върху разбирането за международната сигурност.

Този форум се утвърди като ефективен инструмент за укрепване на доверието и сигурността на Балканите, подчерта в приветствието си към участниците министърът на отбраната Димитър Стоянов. Преди всичко искаме да споделя нашата загриженост от неprovokiranata и неоснована военна агресия на Русия срещу Украйна, която

нарушава международното право, принципите на Хартата на ООН и подкопава европейската и глобалните сигурност и стабилност, каза още министърът. По думите му в тази тотално променена геополитическа ситуация нашият регион се нуждае от нов подход за гарантиране на своите сигурност и стабилност, основан на засилен диалог, сътрудничество и всеобхватна свързаност.

На Балканите е необходима политическа воля и единна ясна визия за сигурността в региона с разбирането, че инвестициите в отбраната не са разходи, а са гаранция за мир и стабилност. Това заяви президентът и върховен главнокомандващ на Въоръжените сили Румен Радев при откриването на конференцията. Той посочи, че гарантирането на сигурността изисква диалог, укрепване на доверието и засилване на

сътрудничеството, а форумът в София е пример за такъв подход. Никоя страна сама не може да се справи с проблемите в сферата на сигурността, нужни са общи усилия, заяви държавният глава Румен Радев, като отчете промените в средата на сигурност, произтичащи от войната на Русия срещу Украйна. Градената с десетилетия архитектура за сигурност в Европа е в разпад, което може да отключи процеси на дестабилизация, особено в нашия регион, който е съседен на конфликта, заяви президентът и допълни, че държавите на Балканите трябва да докажат, че са активни и имат водеща роля в изработването на новата европейска архитектура за сигурност.

Военната експертиза, посочи държавният глава, трябва да се отчети от политиките, за да се постигне ефективност при

цялостната трансформация на модела на колективна отбрана и при приоритизирането на инвестициите.

В конференцията участваха началниците на отбраната на държавите, членуващи в инициативата – Албания, Босна и Херцеговина, Гърция, Република Северна Македония, Румъния, Сърбия, Турция и Черна гора, както и от страните наблюдатели Словения и Хърватия. В нея се включиха още председателят на Военния комитет на Европейския съюз генерал Робърт Бригер и заместник-командващият на Съвместното командване на силите на НАТО в Неапол генерал-лейтенант Стивън Келси. Гост-лектор на форума бе Еди Лиежоа, началник на отдел „Транспортна мрежа“ в Генерална дирекция „Мобилност и транспорт“ на Европейската комисия.

Военни полицаи тренираха патрулиране и ескорт

Тактико-специално военнопотребно учение с международно участие „Отвъд хоризонта 23“ се проведе под ръководството на служба „Во-

енна полиция“ в района на Предна оперативна база и УП „Ново село“. Участие в учението взеха военни полицаи от Гърция, Северна Македо-

ния, Румъния и Националната гвардия на САЩ – щат Тенеси. Над 25 единици специална военнопотребна техника беше дислоцирана в района на учението. Изпълнени бяха задачи по изграждане на КПП, патрулиране, ескортиране на високопоставено лице, охрана на критична инфраструктура, претърсване на район, действия при масови безредици, задържане на лица, действия при засада, комплексна атака и действия в условията на химическа заплаха. В хода на учението се извърши национална сертификация за проверка и оценка на бойните способности на рота „Военна полиция“ от състава на служба „Военна полиция“ в състава на силите за готовност на НАТО (NRF), която получи оценка „Боеготов“.

(БА)

Нов екип на ВМА поема мисията в Мали

Военномедицинска академия (ВМА) изпрати пореден екип на мисия в Мали. В следващите 4 месеца специалистите ще се зръжат за личния състав на щаба на операцията, който е базиран в столицата Бамако.

Национален командир на българския контингент е капитан

г-р Елисавета Грънчарова.

„Пожелавам Ви да сте здрави и да затвърдите отличното представяне на медицинските ни екип в заграничната мисия в Мали“, заяви покровник д-р Димо Димов, заместник-началник на ВМА по бойското медицинско осигуряване.

(БА)

Почетоха Баташките мъченици

В Батак с тържествена проверка (заря) бе отбелязана 147-ата годишнина от Априлската епопея и почетени героизмът и саможертвата на светите Баташки мъченици. Във военния ритуал, проведен на площад „Освобождение“, участваха почетни работи и Военният духов оркестър на Съвместното командване на специалните операции (СКСО).

Почетният строй на Спе-

циалните сили бе поздравен от командира на СКСО и началник на гарнизон Пловдив генерал-майор Явор Матеев, който прие рапорта на командващия заряма полковник Тодор Грибачев – командир на 86-а група „Специални сили“. С едноминутно мълчание и пагане на колена бяха почетени паметта и слава на саможертвата на баташките герои от 1876 г. Военният ритуал завърши с илюминации.

(БА)

Оформя се окоп
за бойна машинаВ действа на полигона – инженерни машини
от 91-ви батальон на 55-и полк

„Корен“ очаква танкове и бойни машини

Цончо ДРАГАНСКИ

Хълмове, дървета и храсти, рекички, трудно проходими пътища... Ако времето е слънчево, местностите са прашни. Ако завали дъжд, дори и лек, става кално. Така накратко може да се опише районът на полигон „Корен“, като че ли създаден само за военни занятия, подготовки и учения.

Специфична е дейността на воините от инженерните формирования. Но и те през последните дни изпитаха променливите метеорологични условия и действаха в дъжд и кал. А пребиваването на полигона на Инженерната рота за обща поддръжка на полигона започна на 10 май и завършва днес.

Започнахме с провеждане на полево лагерно обучение. На него извършвахме оборудване на позициите за механизирани батальон. По време на занятията изкопахме окопи за укрите на бойните машини „Гардиън“ и „Командо селект“. Оборудвахме 5 броя окопи и продължихме до 10 броя, колкото трябваше да изпълним по план. Изкопахме и окопи за гръцки и италиански танкове на колела, както и площадки за СПГ-9. Използвахме многофункционален ескаватор „Камацу“, членоварач „Камацу“ и ескаватор ЕОВ – 4421, който е за изкопаване на окопи и укрита.

А със съдействието на хората от полигон „Корен“ с машина БАТ инженерната рота е възстановявала и прокарвала колонни пътища. И всичко това е извършено за оборудване на позиции във фортификационно отношение за действия по време на предстоящото международно

Инженерна рота от 91-ви батальон изгради позиции за предстоящото международно учение „Пирински страж-23“

учение „Пирински страж-23“ на 3-ти механизирани батальон от 3-то бригадно командване в Благоевград с италианско и гръцко участие. Така че двудневното тактико-специално учение на инженерната рота, завършващо днес, може да се счита като част от „Пирински страж-23“, защото действията на формирането са по осигуряване на инженерна поддръжка на механизирани бригади в отбранителна операция.

В ротата на капитан Даниел Стоянов, излязла на полигона, има само един командир на

взвод офицер – лейтенант Глория Пазийска. Но длъжности като командири на взводове изпълняват старши сержант Стефчо Арабаджиев и старши сержант Васил Стефанов. Задачите са специфични и формирането е усилено с разчети от други роти. Но като цяло дейността се изпълнява от инженерната рота за обща поддръжка, в която почти няма свободни места за войници.

Капитан Даниел Стоянов е завършил НВУ „Васил Левски“ през 2002 г. със специалност „Инженерни войски – строителни и специални машини“. Оттогава

е в 91-ви позиционен полк, сега 91-ви инженерен батальон. Бил е командир на взвод, заместник-командир на рота и от 2008 г. е командир на инженерната рота за обща поддръжка. Участвал е на мисия в Косово през 2008 г. като командир на инженерно-строителен взвод и три пъти е бил в Афганистан – 2009, 2013 и 2018 г., в тимове за съветване на Афганистанската армия.

За първи път на полигон „Корен“ е лейтенант Глория Пазийска. Тя е назначена на длъжност командир на пътностроителен взвод, но сега

В добро
настроение е
командирът на
взвод
лейтенант
Глория ПазийскаКомандирът на
инженерната
рота за обща
поддръжка
капитан Даниел
Стоянов
Фото
Красимир
Тодоров

ръководеше оборудването на позициите. Харесва ми да съм на полигона и обичам полевите занятия. Оборудвахме позиции за предстоящото учение – окопи за танкове, за машини... Вече се ориентирам на „Корен“, но полигонът е голям, споделя лейтенант Пазийска.

Завършила е през миналата година НВУ „Васил Левски“ – специалност „Организация и управление на формированията на тактическо ниво“ и специализация „Инженерни войски“. На 2 август е бил първият ѝ работен ден в 91-ви инженерен батальон. Но след отпуск, триседмичен модул и практически занятия в 61-ва Стрямска бригада и 55-и инженерен полк в Белене тя реално е от 12 септември м.г. в редовете на 91-ви батальон.

По същото време, от 10 май до днес, на полигон „Ново село“ подобни задачи, като ротата на капитан Даниел Стоянов, изпълнява инженерната рота за вертикални конструкции от 91-ви батальон. Нейн командир е капитан Недялко Бенчев.

Документалният филм „Последно полувреме“ на Военния телевизионен канал в копродукция с „Файв Стар Медиа Груп“ ще гостува в сградата на Европейския парламент в Брюксел на 25 май по покана на българския евродепутат Ангел Джамбазки.

Филмът „Последно полувреме“ представя истинската история за легендарния футболен мач от държавното футболно първенство на България през 1942 г. между софийския клуб „Левски“ и скопския „Македония“, в който „Левски“ печели с 3:0 като гост. Действието се развива по времето на Втората световна война.

Авторите се противопоставят на фалшификациите в македонския игрален филм „Трето полувреме“ (2012 г.), който препраща историята на легендарния мач и изобразява

В Брюксел представят филма „Последно полувреме“

Български кинодейци гостуват с премиера, разобличаваща исторически клевети в македонски филм

българските войски като варвари и главорези.

Македонският премиер Никола Груевски обявява „Трето полувреме“ за „проект от национално значение“, като основното внушение е, че българите активно участват в провеждането на Холокоста.

Филмът е копродукция между Македония, Сърбия и Чехия.

Излъчването и разпространението на македонския филм не остава без политически отзвук. Български евродепутати тогава остро протестират в писмо до ЕК, в което осъждат „опита да се манипулира

балканската история“ и да се „насажда омраза“ от държава – кандидат член за ЕС, към нейни съседи. В отговор режисьорът на филма ги обвинява в неонацизъм.

Всичко това вдъхновява наши филмов екип да опровергае този пропаганден проект. Бъл-

гарският екип с изпълнителят продуцент Тома Иванов, сценаристи проф. Димитър Недялков и Степан Поляков, режисура Степан Поляков и Цветелина Василева на 25 май в Европарламента ще разбие клеветите срещу България.

Премиерата на „Последно полувреме“ беше в Информационния център на МО през 2021-ва, а веднага след това и по БНТ 1. (БА)

Още на стр.10

Курсантите започват обучение по конна езда

Курсантите от Националния военен университет (НВУ) „Васил Левски“ започват обучение по конна езда. То ще бъде част от тяхната подготовка в 8 часовете по физическо възпитание и спорт.

За реализиране на обучението в Шумен началникът на НВУ „Васил Левски“ бригаден генерал Иван Маламов и Милен Полименов, изпълнителен директор на Държавно предприятие „Каблюк“, подписаха договор за сътрудничество.

За нас инициативата да учим курсантите на конна езда е свързана най-вече с тяхното възпитание. Искаме да разширим кръгозора на нашите обучаеми, да ги учим на практически знания и умения. Милен Полименов обясни, че обучението по конна езда ще се провежда на хиподрома в Шумен и ще се води от треньори и състезатели на ДП „Каблюк“ и с коне на предприятието. (БА)

Ден на сестринството във ВМА

Награди и признание за дългогодишна дейност и заслуги в областта на здравните грижи получиха служители във ВМА по повод на Международния ден на сестринството. Преди тържеството беше засадено лаврово дърво пред сградата на болницата.

„ВМА има авторитета на водещо лечебно заведение пред своите пациенти и в обществото. Именно на медицинските сестри се пада задачата да бъдат непрестанно до леглото на

болния. Благодаря ви за неуморния и генериращ труд“, заяви началникът на ВМА генерал-майор проф. д-р Венцислав Мутафчийски. Валентина Цекова, главна медицинска сестра на ВМА, каза: „Колеги, благодаря ви, че ви има. Вие сте най-добрите, вие сте нашата скрита сила, вие сте моето семейство, благодаря за всичко“. Професионалистите по здравни грижи във ВМА бяха поздравени и от председателя на съсловната организация г-жа Милка Василева. (БА)

Фото Красимир Тодоров

В Сливен честваха 183 години от рождението на Хаджи Димитър

Възгласи „Браво!“ и аплодисменти за гвардейците огласиха пл. „Хаджи Димитър“ Фото авторът

Валерия ТОДОРОВА

Спектакъл „Искри“ на Националната гвардейска част се състоя в Сливен като част от честването на 183-годишнината от рождението на Хаджи Димитър. В подножието на паметника на легендарния воевода изпълнениата на Гвардейския представителен духов оркестър събраха възхищението и аплодисментите на публиката.

В обръщение към присъст-

ващите кметът на общината Стефан Радев заяви: „Хаджи Димитър ни даде пример как да обичаме страната си и как да живеем за нея. Поклон пред делото и подвига на Хаджи Димитър! Да живее България!“.

Непосредствено преди това участниците от регионалният клуб, носещ името на воеводата, възпроизведоха моменти от последната битка на четата на Хаджи Димитър и Стефан Караджа.

Морското училище ще си сътрудничи с Дипломатическия институт

Росица КОЛЕВА

Дипломатическият институт гостува на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“. По време на визитата директорът на института Таня Михайлова и екипът ѝ проведоха среща с ръководството на Училището, както и дискусия със студентите и курсантите. В рамките на срещата с началника на ВВМУ флотилен адмирал проф. д.в.н. Боля Медникаръв и доц. д-р Сияна Люцканова – ръководител на катедра „Национална сигурност“, бяха обсъдени възможностите за партньорство между двете институции. Подписан бе меморандум за сътрудничество. Беше проведена и дискусия със студентите и курсантите на тема „За професията „дипломат“ гнес“, в рамките на която Таня Михайлова се фокусира върху връзката между дипломатията и сигурността.

Урок по родолюбие пред паметника на загинал летец

В истински урок по родолюбие участваха учениците от Специализирания ученически батальон (СУБ) „Васил Левски“ в Панагюрище, които се включиха в ритуала по отгаване на почит към паметта на загиналия на 16 май 2003 г. майор-инженер Анатолий Полянков. Възпоменанието се състоя пред паметника на летеца в гористата местност „Конска поляна“ край Панагюрище. Именно там майор Полянков катастрофира при изпълнение на задача – зона, сложен пилотаж, на малка височина, със самолет МиГ-21 Бис.

Сред присъстващите на ритуала бяха командирът на ВВС генерал-майор Димитър Петров, командирът на авиобаза Граф Игнатиево бригаден генерал Николай Русев, съпругата на

летеца Жена Полянкова заедно с двете им дъщери Ася и Ева, военнослужещи от авиобаза Граф Игнатиево и много приятели. Учениците от СУБ „Васил Левски“ с командир подполковник от запаса Михаил Неделев заедно с военнослужещи от авиобаза Граф Игнатиево застъпиха на почетна стража.

По пътя на летище – пазители на небето на България, крачи и 20-годишният курсант от ВВМУ „Г. Бенковски“ в Долна Митрополия Анатолий Юрий Луканов. Баща му – полковник Юрий Луканов (който сега е командир на База КУН във ВВС – Б. р.) е най-близкият приятел на майор Полянков. Когато на семейство Луканови се ражда син, е решено той да носи името Анатолий. (БА)

Полковник Васил Енчев:

„Defender 23“ е голямото ни предизвикателство

Евгени ГЕНОВ

– Г-н полковник, какво предстои до края на годината по отношение на полевата подготовка на пехотата? Каква съпоставка може да направим в сравнение с предходната година? Кое ще бъде най-натовареното формиране?

– По отношение на полевата подготовка настоящата година не е по-различна от 2022 г. Може да се каже, че месеците май–юли и септември–октомври тази година са най-натоварени и през тези периоди ще се проведат едни от най-важните мероприятия в подготовката на Сухопътните войски. От първостепенно значение се явява участието на щабовете и формирования в серията съвместни подготовки и учения под общото название „Балкан 23“, които ще се проведат в рамките на международното учение Defender 23 под ръководството на Командването на силите на САЩ в Европа и Африка (USAREUR – AF) през май–юни. Основен фокус в „Балкан 23“ е провеждането на две тактически учения с бойни стрелби на ниво батальон на полигоните „Корен“ и „Ново село“. В този аспект механизирани батальони от състава на 3Брк – Благоевград, и ЕЦНП – Плевен, усилен с наши формирования в състав до рота/батарея, както и от страните партньори Гърция, САЩ и Италия ще проведат тактически учения с бойни стрелби „Отбранителен щит 23“ на полигон „Ново село“ и „Пирински страж 23“ на полигон „Корен“. За изпълнение на задачата за непосредствена авиационна поддръжка е планирано участието на сили и средства от ВВС на България и на Гърция. Щабен елемент под наименованието „Task Force Black sea HQ“ ще бъде формиран от състава на ЦПС – Сливен, и развърнат на „Корен“. В сценария на учението той ще управлява действията на механизирани батальони по време на ученията „Отбранителен щит 23“ и „Пирински страж 23“ и ще бъде в командни връзки и взаимоотношения с щаб на пехотна дивизия от САЩ в командната верига. С приключването на горепосочените учения в началото на юни стартира участието на понтонно-мостова инженерна рота от състава на 55-и инженерен полк – Белене, в учението Wide Wet Gap Crossing в района на Бордучани, Румъния. Това учение се провежда в рамките на Saber guardian 23, което също е част от учението Defender 23. Планира се нашата рота да

„Участваме и в 3 мисии зад граница“, казва заместник-началникът на щаба на Сухопътните войски по операциите

бъде част от многонационален батальон, където българските военнослужещи ще осигурят устройването на паромна преправа на един от ръкавите по делтата на р. Дунав. Също така от началото на юни зенитно-ракетните и зенитно-ракетноартилерийските формирования от състава на Сухопътните войски ще се включват активно в учението на ВВС на полигон „Шабла“. Планирано е провеждането на зенитни стрелби с наличните на въоръжение в Сухопътните войски зенитни комплекси.

– Кой и как ще оцени бойните възможности на формированията?

– През юни предстои да бъдат проведени и тактическите учения за оценка на бойните способности по CREVAL на 1мб и 61сдв от 61-ва бригада на учебен полигон „Корен“ под общото ръководство на командира на бригадата. Оценката ще бъде извършена от комисии от командването на Сухопътните войски. Веднага след това на полигон „Корен“ ще пристигнат формированията на 2-ра бригада за провеждане на поредица от тактически учения на ниво рота/батальон с формирования от състава на бригадата. Есента няма да е по-малко напрегната. През септември формирования от 55-и инженерен полк ще проведат на „Корен“ ротни тактико-специални учения. Също така в този период на учебен полигон „Чубра“ ще се проведат и полевите подготовки на формированията за ЯХБЗ

и Е от състава на войските, както и на техните колеги от ВВС, ВМС, КЛП и КССО. По същото време на „Корен“ най-напред артилеристите от Сухопътни войски, а след това и зенитно-ракетноартилерийските взводове ще проведат своите полеве подготовки, които ще завършат с бойни стрелби. Освен това формирования от състава на Сухопътните войски ще продължат със съвместните подготовки с многонационалната бойна група на НАТО в България с рамкова държава Италия, както и с формирования от състава на Regional Aligned Forces – САЩ, 2-ра бригада ще участва с формирование в учението „Scorpions legacy“ в Румъния в края на май и ще проведе учението с международно участие „Platinum lion“ през втората половина на юли на учебен полигон „Ново село“. Можем да направим извода, че тенденцията за динамичност и висока степен на ангажираност както на щабовете, така и на формированията на Сухопътните войски в национален и коалиционен формат се запазва в сравнение с предходната година. И ако фокусът на Сухопътните войски за 2022 г. бяха планирането и провеждането на командно-щабно учение с реални действия на местността „Балкан 22“, то за 2023 г. основното предизвикателство е нашето участие в учението Defender 23.

Трудно може да се каже кое формиране е или ще бъде най-натоварено през годината. В командването

на Сухопътните войски при планиране на мероприятията по подготовката се стремим да поддържаме баланса и цикличността между провеждането на учения и подготовки, основно свързани с мисия „Отбрана“ и мероприятията, които са свързани с останалите две мисии на Въоръжените сили.

– Бихте ли казали какво е участието на Сухопътните войски в изпълнението на съвместни задачи с колегите от МВР по охрана на границата?

– От 01.11.2011 г. формирования от състава на Сухопътните войски участват в изпълнението на съвместни задачи с органите на МВР по охрана на държавната граница. Към момента над 250 военнослужещи и около 50 единици техника са включени в изпълнението на съвместни задачи със служителите от гранична полиция на българско-турската граница в районите за отговорност на ГПУ „Резово“, ГПУ „Малко Търново“, ГПУ „Средец“ и ГПУ „Елхово“. Основно задачите включват провеждането на съвместно патрулиране – пеша и автопатрули, както и устройването на контролно-пропускателни пунктове. Като задържането на незаконно преминали държавната граница е в правомощията на представителите на гранична полиция.

– А в операции зад граница?

– И през 2023 г. продължава участието на военнослужещи и формирования от състава на Сухопътните войски в мисиите „Подкрепа на международния мир и сигурност“. Към настоящия момент приносът на Сухопътните войски в операции и мисии зад граница се изразява с участие във:

- операцията на Стабилизационните сили на НАТО в Косово (KFOR) с военнослужещи, изпълняващи задачи в националния поддържащ елемент и в щаба на операцията и HUMINT TEAM;

- операцията на Европейския съюз в Босна и Херцеговина EUFOR ALTEA с военнослужещи в щаба на операцията и маневрена рота в състава на многонационалния батальон от силите на EUFOR;

- в състава на Мегицинския екип от тренировъчната мисия на Европейския съюз в Мали (EUTM MALI).

– В командването на Сухопътните войски обсъждат ли се нови идеи по отношение на подготовката на щабовете и войските?

– Когато говорим за подготовка и нови идеи, свързани с нейното планиране и провеждане, то неминуемо на преден план излиза и въпросът, а можем ли да направим нещо по-добре. Всичко това е свързано с извършването на задълбочен анализ и отчитане на резултатите от наблюденията и поуките от практиката на проведените вече учения и подготовки. В този ред на мисли амбицията на ръководството на Сухопътните войски е всяка година да се планира и провежда по едно „голямо“ учение с основно формиране, като към него да се включват формирования от родовете и специалните войски. Стремим се да запазим тенденцията в ученията на механизирани формирования да бъдат привличани възможно по-голям брой участници от родовете войски за постигане на определената степен на взаимодействие при планирането и воденето на тактическите действия.

Друга гледна точка на командването на Сухопътните войски е, че ако се преследват едни и същи цели, то не би следвало да се прави разлика между провеждане на национално учение или участие в учение в коалиционен формат. Ако учението води до усъвършенстване и надграждане на способности и повишаване на оперативната съвместимост с нашите партньори, то това е индикатор, че е покрило един от основните критерии за качество на подготовката – ефективност, и следва да се абстрахираме от броя на проведените учения.

Една от идеите на ръководството е да се даде повече гъвкавост на командирите при планиране и провеждане на подготовката, използвайки метода на „мисийно командване“ за постигане на желания краен резултат в съответствие с указанията на командира на Сухопътните войски.

– От много служба все пак остава ли ви свободно време, г-н полковник? Как го уплътнявате?

– Свободното си време посвещавам на проектите „Направи си сам“. Да, много обичам да си „майсторя“ различни неща и това за мен се е превърнало в начин за релаксиране. Използвам всяка свободна минута да отида в гаража и да „човъркам“ нещо, като се започне от проектиране и сглобяване на мебели, разглобяване и сглобяване на различни повредени уреди и инструменти, както и да се стигне до строителство, заварки и направа на различни неща от метал за нуждите на градината или двора. Това мое „хоби“ е добре известно на моите приятели и те знаят, че винаги могат да намерят нужния им инструмент при мен. С някои от тях сме като скачени съдове – споделяме идеи, какво сме направили напоследък, как да направим нещо по-добре, какво сме гледали в YouTube и съответно да помисляме за реализирането на нови проекти.

Сопот почете генерал Владимир Вазов

Тържествен ритуал по полагане на венци и цветя във връзка с отбелязването на 155 години от рождението на генерал-лейтенант Владимир Вазов беше проведен в Сопот. Участваха военнослужещи от зенитно-ракетния дивизион, батальона за логистично осигуряване и шабния батальон, както и военният духов оркестър на

61-ва механизирена бригада. Почит към живота и делото на героя пред Мемориалния комплекс на двамата братя – генералите Георги и Владимир Вазови, отдадоха кметът на Сопот Деян Дойнов, командирът на 61-ва бригада бригаден генерал Маргарит Михайлов, представители на организации, гости и жители на града. (БА)

Три военни клуба обединяват усилията си в обща кауза

Красимир МИТОВ

Съвместен проект на военните клубове от градовете Плевен, Ловеч и Троян под патронажа на Изпълнителна агенция ВК и ВПД на МО беше проведен в тържествена обстановка в Дома за пенсионирани военнослужещи, ветерани и военноинвалиди „Св. Георги Победоносец“ – единствен в страната ни, край с. Орешак до Троянския манастир, по случай неговата 16-а годишнина.

Мото и кауза на проекта е „Наш дом – домът като място, което свързва и обединява поколенията“. Гости на тържеството бяха Людмил Занев – териториален директор за София към Изпълнителна

Домът за пенсионирани военнослужещи и военноинвалиди „Св. Георги Победоносец“ отбеляза 16-ата си годишнина

агенция ВК и ВПД на МО, Ралица Цветкова – началник отдел ВКСД и представители на трите военни клуба, както и на общинските администрации. Концертът е посветен на всички, които са съпричастни към благородното дело да полагаш грижи към военните пенсионери, ветерани и военноинвалиди, пострадали при изпълнение на войнския си дълг.

И клуба за акробатичен рокендрол „Роксмайл“ от военния клуб в Ловеч участва в концертната програма, която беше посветена на празника

Сбор на флагманския старшина на ВМС

Учебно-методически сбор на флагманския старшина на Военноморските сили мичман Стефан Стефанов се проведе в Командването на ВМС. Сред участниците бяха директорът на Професионалния старшински колеж офицерски кангигат Свilen Савов, главният сержант на ВВС старшина Румен Петров, главният сержант на Командването за логистична поддръжка старшина Тодор Алексиев и флагманските старшини на формированията от ВМС. Командирът на Военноморските сили контраадмирал Кирил Михайлов изтъкна, че флагманските старшини са хората, които са най-близко до старшинския и матроския състав и тяхното мнение по отношение на подбор и обучение на военнослужещите е важно за Командването на ВМС. (БА)

На посещение в Шаба на Военноморските сили беше Йес Брозгорд Нилсен, извънреден и пълномощен посланик на Кралство Дания в Република България. По време на срещата с командира на Военноморските сили контраадмирал Кирил Михайлов бяха обсъдени актуалната военнополитическата среда за сигурност в Черно море, както и възможностите за двустранно сътрудничество в областта на отбраната

Фестивалът на детската книга в Сливен е на почит и сред военнослужещите

Валерия ТОДОРОВА

За двайсет и пети път в Сливен се проведе Националният фестивал на детската книга, организиран от регионална библиотека „Сава Доброплодни“. През тази година носител на наградата „Константин Константинов“ са Петър Станимиров в категория „За цялостен принос“. Цвето Брестнича в категория „Автор“ и Кирил Златков в категория „Илюстратор“.

Трите дни на фестивала се превърнаха в истински външващ празник и за децата на военнослужещите. Сред множеството

участници са Мария, дъщеря на младши сержант Ваня Йорданова, и Магдалина, дъщеря на редник Ангелия Костандинова. Двете момичета учат в хореографска паралелка в 11 училище СУ „Константин Константинов“. В пълнотата на карнавалното шествие като любима Червена шапчица е Зорница – дъщеря на ефрейтор Ивелина Рашева. Сред публиката също има деца на военнослужещи и може би една от най-малките е Рага – дъщеря на редник Кольо Колев. Тя е само на година и половина, но ляска с ръце и раздава усмивки.

Фото авторът

150 документа в изложба за Балканските войни

Светлозар СТОЯНОВ

Документална изложба „Велики дни – Сломени дни“, посветена на 110-ата годишнина от края на Балканските войни подреди в изложбената си зала Държавна агенция „Архиви“. С близо 150 документа – архивни, снимки от фронта, мирни договори и графики, изложбата представя армията на юговъшните страни, военачалниците, живота на фронта.

За да стане изложбата наистина интересна, от „Държавния архив“ са се обърнали към

архивите на другите страни, участвали в двете войни. Получили са материали от Турция, Румъния и Черна гора – също участници в Балканските войни. Тези материали се представят за първи път у нас.

„В един конфликт винаги има две гледни точки и може би за първи път показваме и нещо от гледната точка на победените... Картината е доста по-сложна. Преплетени са интересите на Великите сили, разбира се, интересът на съседните балкански държави“, казва доц. Михаил Груев, пред-

седател на ДА „Архиви“.

В изложбата са представени и оригиналите на трите договора, с които приключват войните – Лондонският, Букурещкият и Цариградският. Те се изнасят много рядко от архива. Може да се види и оригиналът на манифеста за обявяване на войната от цар Фердинанд.

„Цялото българско общество сме в дълг на загиналите за независимостта и обединението на България, така че това е изпълнение на един дълг“, сподели още доц. Груев.

Евгени ГЕНОВ

55-и инженерен полк в Белене вече е с нов командир. На тържествена церемония на плаца в района на формирането, с пълен военен ритуал в края на миналата седмица подполковник Петко Петков, досегашен командир на 91-ви инженерен батальон за обща поддръжка в Пловдив, пое командването на полка. Въпреки необичайно студения, мрачен и ветровит майски ден настроението сред бойците бе приповдигнато. В дунавския град специално за церемонията пристигна командирът на Сухопътните войски генерал-майор Деян Дешков. Пред целия строй на полка той връчи полковнишките паго̀ни на новия командир и отправи пожелания към полковник Петков и към всички бойци, командири и служители за здраве, неизчерпаеми сили и много успехи, които да съпътстват и утвърждават доброто име на полка. „Вие се разделихте с предходния си командир, който беше емблема за Сухопътните войски и издигна полка до невероятни висоти. Днес новият ви командир застава пред вас и аз съм убеден, че поема щафетата в пътя ви нагоре. Убеден съм, че под ръководството на полковник Петков ще вървите само напред. Пожелавам на всички много здраве, за да служите достойно на майка България, а на новия командир – екшън и много успехи!“, каза в словото си генерал-майор Дешков.

Полковник Петко Петков прие бойното знаме на полка и

Полковник Петко Петков пое инженерния полк в Белене

Командирът на СВ
генерал-майор
Деян Дешков му
връчи новите паго̀ни

обеща така, както му е връчено, да го пази чисто и неопетнено. Той благодари на командването на Сухопътните войски за гласуваното доверие и изказа признателността си към целия личен състав на полка за проявените професионализъм, всеотдайност и коректност в работата. Командирът подчерта, че се уповава на знанията, професионалните умения и силната воля на всички за реализиране и постигане на нови успехи.

„По времето на предишния командир полкът постигна много, доказва се. Сега аз, като нов командир, ще се постарая не само да затвърдя, но и да надградя постигнатото, за да се запази доброто име на формирането. Това ще го докажем с предстоящите нелеки полски занятия и учения, както и в международни прояви с участие на наше формиране“, каза за в „Българска армия“

Фото
младши
сержант
Силвия
Димитрова

полковник Петков.

Интересен момент и свеж полъх в сценария на тържеството внесе инициативата на досегашния командир на полка о.з. полковник Иван Тишков. Той връчи на своя наследник специално изработена сувенирна брадва топор, символ на Инженерни войски, на чиято

метална част са гравирани имената на командири, командвали 55-и инженерен полк, който догодина ще чества половин-вековен юбилей от създаването си, с думите: „Топорът е символ на създанието, но той е и доказано във времето оръжие. Връчвам ви го да го използвате за съзидателни действия и

никога да не се налага да го използвате като оръжие“.

Ритуалът по даване и приемане на длъжността завърши с тържествен марш. За да уважат встъпването в длъжност на новия командир, във формирането дойдоха представители на Военна полиция и на местната власт.

Вдигат възрастта за стипендианти на МО

Студенти и ученици могат да получават стипендии във връзка с обучението си с цел придобиване на професионална квалификация за изпълнение на служба в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия. Това е уредено с наредба от 2011 г. За обсъждане е предсоставен проект за промени на документите, които разширяват тези възможности.

Предлага се студентите да не са по-възрастни от 31 години към 31 декември в годината на кандидатстване. В момента тази граница е до 25 години. За учениците тя остава да са до 19 години. Втората възможност е правото за кандидатстване и на новоприети студенти.

Класирането на кандидатите за стипендии студенти и ученици се извършва по среден успех от завършен период на обучение. За новоприети студенти то е по критериите за балообразуване за съответната специалност във висшето училище. При еднакъв състезателен бал класирането на кандидатите се извършва според общия успех от дипломите им за средно образование.

Когато са отпусната стипендия се класират няколко кандидата с еднакъв среден успех, комисията избира единия от тях въз основа на индивидуална беседа, като взема решение с ябно гласуване. Когато се предвижда да се заемат длъжности за военнослужещи, комисията определя по двама резервни кандидата за всяка една стипендия. (БА)

Временен мост над река Лева

Група от 6 военнослужещи и 4 единици техника от 54-ти инженерен батальон от състава на 55-и инженерен полк – Белене, изгради временен мост от типа БАГ-60 за осигуряване на транспортен достъп от републикански път Враца-Пещера „Легенка“ на р. Лева в района на ждрело Вратцата. Ръководител на групата за построя на моста беше заместник-командирът по логистично осигуряване на батальона майор Николай Йорданов. Фото СВ

Откриха паметник на генерал Иван Кинов в родното му село Лютиброд

Спирдон СТОЯНОВ

С богата програма в мездренското село Лютиброд бе отбелязана 130-ата годишнина от рождението на генерал Иван Кинов. Възстановеният с дарения от фирми и граждани паметник на генерала бе открит от неговата дъщеря Лидия Кинова и генерала от запаса Михо Михов, бивш началник на Генералния щаб

на България.

В ритуала участва почетна рота от военнослужещи от батальона във Враца с командир подполковник Симеон Гаджев. Паметното слово бе на генерал Михов, който защити тезата, че генерал Кинов е най-умният и разумен началник на Генералния щаб на Българската армия. Известният български военачалник е възпитаник на полковник Борис

Дрангов, участвал е в двете Балкански войни, Първата и Втората световна война, служил в Съветската и Българската армия. След промените през 1944 г. е началник на Генералния щаб, началник на Военната академия „Г. С. Раковски“, заместник-министър и първи заместник-министър на отбраната и посланик в Румъния. Той е първият професор в нашата Военна академия.

Спиргон СПИРДОНОВ

Вътрешният анализ в Министерството на отбраната е показал необходимост от усъвършенстване на законовата уредба. Подготвен и предложен за обществено обсъждане е проект за изменения и допълнение на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (ЗОВСРБ). Няколко основни момента има в направените предложения, които трябва да се гласуват от Народното събрание. Промяна се уредбата в сферата на отпуските за кръводаряване и за отглеждане на дете от военнослужещи бащи. Дава се възможност за провеждане на следипломно обучение на специалисти по здравни грижи във ВМА в съответствие с нейната акредитация. Осигуряват се гаранции за компенсиране на направените от Министерството на отбраната разходи чрез поемане на задължение за изпълнение на военна служба за определен период от време след придобития степен „бакалавър“ в професионално направление „Военно дело“, след завършване на курс за придобиване на професионална квалификация по военно дело и след придобиването на специалност в системата на здравеопазването.

Създават се условия за по-ефективно комплектуване на военните формирования с военнослужещи. Отпада изискването за ежегодност на атестирането на военнослужещите с оглед на постигането на условия за безпрепятствено изпълнение на функционалните им задължения.

Предотвратяват се изпълнението на военна служба от лица, спрямо които компетентните военномедицински и военнопсихологически органи са установили негодност за изпълнението ѝ.

Постига се и по-високо равнище на социалния пакет, предоставян от страна на Изпълнителна агенция „Военни клубове и военно-почивно дело“ чрез разширяване на кръга от правима лица. Целта е подобряване на качеството и обема от услуги, предоставяни на пенсионирани цивилни служители и на родители на военнослужещи и цивилни служители, както и оптимално разгръщане на капацитета и възможностите, които Домът за пенсионирани военнослужещи, ветерани и военноинвалиди в с. Орешак предлага.

Министерството на отбраната ежегодно инвестира финансови средства в размер на 1,2 до 1,5 млн. лв. в обучението на около 1000 военнослужещи за придобиване на образователно-квалификационни степени, научни степени или за повишаване на квалификацията.

Инвестициите в обучението

на над 60% от тях са свързани с придобиване на знания, умения и квалификации, които се признават, включително и извън Въоръжените сили. Приблизително 40% от обучаваните военнослужещи придобиват квалификация в 31 курса в страната и в чужбина. През последните години, обаче се забелязва отлив на кадри (средно по 150–200 на година) не само към държавните институции и бизнеса в страната, но и към структури на НАТО и ЕС (контрактори), където заплащането е значително по-добро. Към настоящия момент не са налице гаранции за компенсиране на направените разходи чрез поемане

Регламентират военната служба след завършен курс

Предотвратяват отлив на кадри, в чието обучение е инвестирано от МО

на задължение за изпълнение на военна служба за определено време. Промяната предвижда поемане на задължение за изпълнение на военна служба за 10 години след придобития степен „бакалавър“ в професионално направление „Военно дело“; 5 години след завършване на курс за придобиване на професионална квалификация по военно дело и 3 години след придобиването на специалност в системата на здравеопазването.

Сред промените е коментираният в последно време състав на

Съвета по отбрана

Той бе разширен с изменение на ЗОВСРБ през 2020 г. с командира на Съвместното командване на специалните операции, директора на Служба „Военно разузнаване“ и началника на Военна академия „Георги С. Раковски“. В мотивите към проекта се посочва, че това решение не е допринесло за повишаване на ефективността на Съвета по отбрана, още повече че по-късно са създадени още две командвания. Друг аргумент за отпадането на включението през 2020 г. е, че не е обосновано да се работи само с началника на една от военноминистърствата институции. Така в този съществителен орган към министъра на отбраната ще бъдат заместник-министрите на отбраната, началникът на политическия кабинет, постоянният секретар на отбраната, началникът на отбраната и неговите заместници, командирът на СКС и командирите на Сухопътните

войски, ВВС и ВМС.

Предлага се допълнителна разпоредба за регламентиране, че лице, което като цивилен служител е придобило най-малко 10 години трудов и/или служебен стаж през последните 20 години в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната или Българската армия и е упражняло правото си на пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията и по реда на Кодекса за социално осигуряване, е

„пенсиониран цивилен служител“

Конкретният мотив за подобна промяна е търсене на възможности за пълноценно използване на Дома на МО за пенсионирани военнослужещи, ветерани и военноинвалиди в с. Орешак, община Троян.

Домът е с максимален капацитет за настаняване на 100 лица в пет вили. Сградната база предоставя и предполага изключително добри битови условия за живот в среда, близка до семейната. От функционирането си до момента заетостта му не е надвишавала 20 лица, като през последните години тя е трайно около 10%. Към момента ползвателите на дома съгласно ЗОВСРБ са пенсионирани военнослужещи от МО, Българската армия и структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната, ветерани, военноинвалиди и военноопострадали и придружаващи ги съпрузи. Всичко това налага добавяне на нови групи ползватели с включване на

пенсионирани цивилни служители и родители на военнослужещи и цивилни служители, когато не могат да се грижат за тях, и да пребивават заедно в едно домакинство.

Изискването за ежегодно

атестиране

на военнослужещите да отпадне се предлага в проекта. Смята се, че условията и редът за атестиране на военнослужещите трябва да се уреди с акт на министъра на отбраната. Мотивите са свързани със спецификата на военната служба на територията на страната и извън нея. Освен това кариерното развитие на военнослужещите е свързано с необходимостта от обучение за получаване на образователен ценз, придобиване и повишаване на квалификация във военните академии, висшите военни училища и в професионалните сержантски (старшински) колежи или други институции в системата на професионалното образование и обучение. Съществуват и непредвидени обстоятелства, които налагат ползване на право на отпуск за временна неработоспособност, които налагат отсъствието на военнослужещите през по-голяма част от съответния атестационен период.

Практиката показвала, че всичко това води до обективна невъзможност военнослужещите да бъдат атестирани ежегодно за изпълнението на функционалните си задължения на съответната длъжност, поради което разпоредбата се явява неприложима норма. В мотивите се посочва още, че ежегодното атестиране възпрепятства постигането на определените в Програмата за развитие на отбранителните способности на Въоръжените сили до 2032 г. параметри в направление „Хората в отбрана-

та“ и заложените цели в Плана за развитие на Въоръжените сили до 2026 г. за разработване на нов модел за кариерно развитие на военнослужещите.

Новата идея за попълване на

некомплектта

е свързана със създаването на правна норма за преназначаване на военнослужещи на равна или по-висока длъжност в рамките на един гарнизон (населено място), без изискване за тяхното съгласие. Смята се, че така ще се създаде възможност за по-ефективно окомплектоване на военните формирования с военнослужещи, особено за тези, при които некомплектът от личен състав е значителен и в същото време са декларираны по целите за способности или са определени за участие в съответни инициативи по поети от България ангажименти. Друго очакване от промяната е за окомплектоване на т. нар. „непривлекателни“ длъжности, които са единствени или ключови за изпълнение на задачите в дадено военно формирование. Както и на длъжности, които са вакантни от две и повече години. Прещенява се, че с новата разпоредба, от една страна, ще се защитава интересът на военната служба, а от друга, няма да се пренебрегват личните интереси на военнослужещия, свързани с устройване и адаптиране на семейството в битов, икономически и социален аспект в ново населено място, и т.н.

С промяната военнослужещите може да ползват част от

отпуските

за раждане, при осиновяване и за отглеждане на дете, когато майката на дете до 2-годишна възраст или осиновителката на дете до 5-годишна възраст почина или заболее тежко, поради което не може да се грижи за детето. Със съгласието на военнослужещите може тези отпуски ще могат да се ползват от един от неговите родители или от един от родителите на починалата или заболялата тежко майка (осиновителка) на детето, когато работи по трудово правоотношение. Когато военнослужещият е в отпуск поради призоваване в съд или в други органи като страна – свидетел или вещо лице, да получава възнаграждение по специалните закони, т.е. от бюджета на съдебната власт, е друго предложение. Така да се процедира и при участие в съдебни заседания като съдебни заседатели. Остава правото на отпуск на военнослужещите, когато са кръводарители – за деня на прегледа и кръводаряването, както и два дни след него. Предлагат се за това време да получават възнаграждение както при платен годишен отпуск. Споменатите видове отпуск се зачитат за служебен стаж и не се включват в другите отпуски, определени със Закона за отбраната и въоръжените сили.

Както курсантите, така и военнослужещите, които се обучават в задочна форма за придобиване на висше образование на ОКС „бакалавър“ в професионално направление „Военно дело“, да не заплащат такси нито за кандидатстване, нито за обучение е друго предложение.

Остава да видим дали 49-ото Народно събрание ще има достатъчно време, за да приеме подготовените промени във военното законодателство.

Последно полувреме" е документален филм на режисьора Степан Поляков за един отпадна останал в историята, но запомнен завинаги мач между софийския клуб „Левски“ и скопския „Македония“ през март 1942 г., когато „Левски“ печели с 3:0 като гост. Този легендарен двубой е разказан от македонския изрален филм „Трето полувреме“, в който българите са представени като сатрапи и хладнокръвни убийци. Накратко, македонистите, автори на „Трето полувреме“, се опитват да убедат зрителя, фалшифицирайки историята, че не техните, а нашите футболисти преди мача вдигат ръка за нацистки поздрав. Всъщност се случва точно обратното. Правят го македонците... Но

не само, после „българите започват да избиват непокорните“. Какъв фарс! Какъв е пътят на нацисткия поздрав от Римско време до Хитлер... Нашият филм „Последно полувреме“ задълбочено, в чиста документалистика, изследва историческите факти. Из Стария континент вилнее Втората световна война. България е съюзник на нацистка Германия, а през 1942 г. на стадиона в Македония „Скопие“ играе срещу „Левски“ – София. Тече 28-ата минута. Отборът на „Левски“ владее играта и непрекъснато атакува. Особено то е, че отборите са глъжни да вдигат ръка за нацистки поздрав, но единият отбор отказва и остава с прилепени до тялото ръце... Нашият! И то във

времена, когато дори английският национален отбор покорно изпъва напред ръце преди всеки мач с отбора на нацистка Германия. Сценарист на филма е полковник професор Димитър Негялков, режисьори са Степан Поляков и Цветелина Лямова-Василева, изпълнителен продуцент Тома Иванов, заместник-директор на Информационния център на МО, редактор – нашият колега във В. „Българска армия“ Любомир Денов, който много се гордее с тази си заслуга. Диктор е британският актьор Тери Рандър, прочул се у нас с друг филм на Поляков – „София – историята на Европа“. През 30-те години на XX век Европа е

в разцвет. Хората се разват и живеят, но се надигат две запалителни идеологии – тази на комунистите на Сталин и на националсоциалистите на Хитлер. През лятото на 1938 г. цар Борис Трети предприема пътуване из Европа и се среща с Мусолини, с английските си кралски роднини и с Хитлер. През 1940 г. към България се присъединява територията на Южна Добруджа. Тече Втората световна война. България въпреки усилията на цар Борис се присъединява към Централната ос. Продължава да се играе футбол. Вардарска Македония вече е част от България и към тях започват да текат наши инвестиции...

Степан Поляков, режисьор:

В Македония дори прогнозата за времето е измама

Сигурен съм, че прожекцията на филма „Последно полувреме“ ще бъде подмината от еврочиновниците в Брюксел категоричен е ексцентричният автор на едноименната лента

Светлозар СТОЯНОВ

– Господин Поляков, разкажете ни малко от предисторията на филма „Последно полувреме“?

– Филмът беше идея на Военния телевизионен канал, както и на фенклуба „Сини сърца“ на ФК „Левски“. Те поискаха да направя този отговор на „Трето полувреме“ – македонската версия, в която българите са чудовища, зверове и безскрупулни убийци. „Последно полувреме“ е есенцията на документалното кино, защото от първата до последната секунда са използвани архивни кадри и документи. А всяка дума е „запечатана“ за картинката. Тук трябва да кажем, че в този почти час архивни кадри някои се изгледват за първи път.

– Представете се с няколко думи за нашите читатели?

– Пиша, снимам, карам, пътувам и обратното. И се държа неприлично в Брюксел.

– Добре, ще стигнем и дотам. Произходът ви е интересен, разкажете ни...

– Дядо ми е белогвардеец, аз съм кръстен на него – Степан Николаев, роден съм в Пазарджик. Майка ми и баща ми бяха част от легендарния Пазарджишки театър, тогава когато софиянци идваха да гледат театър там, но обратното. И после, когато бях на девет, се преместихме тук, в София, за да... правя... без-

образия. Роден съм през 1969 г. Завърших руска гимназия, после българска филология в СУ „Св. Климент Охридски“.

– А как се стигна до филмите?

– Трябва да имаш такова въображение, да мислиш в картинки. Нямам специално образование, това понякога е за добро. Виждаш картинките през текста.

– Това според мен личи и от вашите филми. Разказани са като увлекателна история, няма го този строг глас на диктора, с който сме свикнали в документалното кино.

– Във филма „Слънчев бряг – експрес към Ада“ (премиера на 21 май, кино Г-8, ул. „Гладстон“ № 8) измислих нов жанр и той е мечтата на всеки режисьор – красиви актриси пребиват други красиви

В тази история има убити хора, има жертви... Именно от този мач започва раздялата между нас и македонските българи.

актриси. Извън горчивата шега тази история е смразяващо зловеща.

– Това е новият ви филм, да разкажем и за него?

– Концентрационният лагер край Ловеч няма аналог в социалистическия блок. Той е частен концлагер. Заместник-министърът на МВР на НРБ Мирчо Спасов е неговият стопанин. Средната продължителност на живота там е между две и пет денонощия. И ако в нацистките концлагери има някаква рационалност, някаква полза за индустрията, в Ловеч убиват заради самото удоволствие от убиването. Особен занаят е документалното кино, в което ние сме се концентри-

рали. Това, което правим през цялото време е да намираме изключителни архивни кадри, които не са виждани никъде из цяла Европа, не само в „Последно полувреме“. В нашата поредица „Съ нами Богъ“ за Третото Българско царство например показваме неизлъчвани в света кадри. Къде ги открихме? Е, това се учи. Ето как се прави документално кино, не да сложиш една мисирка като водеща да пиши напред-назад. Тоест, за да правиш документално кино, трябва да си подсириш първо документалните кадри, върху които разказваш. Ако не си го направил, ти си нищо. Извадихме документални кадри от Би Би Си, от италианските кинопрегледни, ВТК ни предоставиха собствен архив, открихме ги. Имаме ги. Момчета, научете се да правите документални филми! За „Съ нами Богъ“ „Дискавъри“ ни писаха: Вие снимате много над нашите стандарти. Защо? Защото ние имаме необходимите документални кадри, но и мащаб, общоевропейски мащаб, в разказването на историята.

– Нека уточним какъв е и приносът на ВТК към филма „Последно полувреме“, виждаме в надписите имена на наши колеги!

– Те структурираха филма

по начин, по който трябва да се направи, без тяхната помощ зрителят няма как да осмисли тези убийствени събития. Сценаристът полковник Димитър Недялков в подготвителната работа с изпълнителния продуцент Тома Иванов направиха изключителен анализ, по който трябва да се разчетат тези събития. И тези събития определят бъдещето на нашия континент по някакъв начин.

– От една футболна среща, не, не ми се вярва...

– Естествено, естествено! Защото в тази история има убити хора, има жертви... Именно от този мач започва раздялата между нас и македонските българи. Българското правителство в лицето на топлолицата по онова време Никола Гешев оневнява всички играчи на Левски. Тях, които са си позволили да са срещу властта. А в Македония югославските власти малко по-късно организират сеч, избити са много невинни хора. Ужасно важно е това да се знае. Значи в България има милост към онези, които са нарушили хитлеристките разпоредби, а отгъткат започват разстрели. И ние трябва да затворим техния филм „Трето полувреме“ с „Последно полувреме“. Как го затворихме ли?

Непогравената истина

Старшина Добринка Илиева:

„Авиацията винаги е била атрактивна“

Венцислав ЖЕКОВ

„От години участвам в базарите, организирани от Сдружението на жените военнослужещи (СЖВ). Участвали сме и в София, и в Пловдив. На последния щанд, който беше организиран в Централния военен клуб в столицата, бяха представени артикули, изработени от колеги и колежки, както и от децата на колеги и приятели на Българската армия.“ Това каза пред военния вестник старшина Добринка Илиева от авиобаза Граф Игнатиево край Пловдив. Поводът да се видим с нея беше благотворителен базар, който беше организиран под мотото „Направи добро за децата на БА“. Един от приоритетите в дейността на Сдружението на жените военнослужещи е грижата към децата на българските военнослужещи.

СЖВ е създадо традиция да организира и да се включва в разнообразни благотворителни базари, дарителски акции и кампании. Всички те имат една-единствена цел – да сътворят добро и да помогнат на децата на Българската армия. Според организаторите на събитията доброто е умениято и да съпребиваваме, но и да сме състрадателни, както и да помагаме на нуждаещите се.

На щанда на дамите от авиобаза Граф Игнатиево се наблюдаваше наистина засилен интерес от страна на посетителите на базара в ЦВК, защото изданието им просто бяха много пестри и атрактивни.

„Всичко привлича интереса на хората. Не само авиационната тематика, но и ръчно изработените изделия от нас и нашите колеги.“ Авиацията винаги е била атрактивна, затова и интересът е толкова голям от страна на посетите-

Дамата в униформа намира свободно време за себе си и за хобито си да плете бебешки дрешки

лите“, категорична е старшина Илиева.

Цените на отделните артикули се определят като себестойност от всеки, който изработва даден продукт за щанда. Всеки сам определя цената на труда си. „Хората даряват онова, което са изработили, за да бъде продадено в полза на децата на Българската армия. Дарителството е двустранен процес, от една страна, са именно дарители, но от друга, са онези, които купуват, и по

този начин даряват средствата си на нуждаещите се“, споделя дамата в униформа.

Попитахме я какво я мотивира да участва в тези мероприятия, които обикновено са в почивни дни и така и те стават заети за нея. „Мен ме мотивират основно усмивките на децата, за да участвам в тези дейности. Това всъщност ни мотивира всички, които участваме тук“, казва старшина Илиева.

Има много кукли, които

Старшина Илиева се е учила на занаят от баба си и майка си за изработването на своите шедеври

са изработени ръчно, както и много чаши, рисувани от техни дарители, а също и много лакомства, ръчно изработени панери и др. Цветовете преливат от цялата възможна палитра и създават усещането за пролет, за свежест, за красота и изискство.

Всеки сам избира и се снабдява с материалите, които са му необходими за изработването на даден артикул, който ще бъде предложен след това на техните базари.

Повечето хора са участвали в тези инициативи много пъти и те знаят как и къде да си намерят необходимите продукти за изработването на даден артикул за щанда.

„Участвали сме наистина в множество базари, хората, които са участвали с нас, са имали възможност да видят резултатите от тях. Впоследствие те виждат и усмивките на децата и това ни зарежда да участваме и в следващи инициативи и базари на Сдружението на жените военнослужещи. Лично аз плета терлици за бебета и произвеждам бебешките артикули, които предлагаме на нашите щандове“, разказва с гордост старшина Добринка Илиева от авиобаза Граф Игнатиево.

Споделя, че това за нея е забавление, не е работа и на-товарване. „Това ме успокоява и вдъхновява също, както и уплътнява свободното ми време. Винаги намирам време за това мое хоби, което е полезно и за мен, но и за базарите, които организираме. Човек трябва да има време за себе си и да прави неща, които му доставят удоволствие“, смята дамата в униформа.

Попитахме я къде се е учила да плете. „Учила съм на занаят от баба ми и майка ми, но имам двама сина и предполагам, че тук ще спре традицията. Надявам се обаче снахите или пък внучките да приемат от мен този занаят. Аз ще ги науча, ако проявяват интерес, и обещавам да бъда търпелива“, казва още старшина Илиева.

Старшина Добринка Илиева (в средата) от авиобаза Граф Игнатиево е винаги готова да предложи нов артикул, изработен от нея, а усмивката ѝ не пада от лицето

Фото авторът

Куклите в повечето случаи са изработени ръчно от приятели на Българската армия и са дарявани за щандовете на базарите на СЖВ

Децата също се включват в изработването на изделия за базарите на СЖВ и техните артикули се продават дори успешно от останалите

Гешев скъса синджира

Димитър ИЛИЕВ

Главният прокурор Иван Гешев скъса синджира. И в прекия смисъл, като се опълчи на политиките, с чиято помощ беше назначен през 2019 г., и в метафоричния, като за първи път в историята на съдебната власт отвори „кутията на Пандора“ с признания за

инцестните връзки между уж гв разделени власти

като политическата и съдебната, които би трябвало да се контролират една друга. Така предизвика невиджан скандал, който най-кратко бе описан като „Главният прокурор дава зам.-главния прокурор на прокурор“. Така за 10 дни в прокуратурата се случиха няколко на пръв поглед невъзможни неща – атентат срещу главния прокурор, опит за преврат от страна на заместника му, а като резултат и – небивала политическа турбулентия в опитите за съставяне на кабинет.

Първото пропукуване в прокуратурата стана седмица след взрива срещу Иван Гешев. В деня на взрива, 1 май, заместникът на Гешев Борислав Сарафов заяви, че в джипа се е возило и семейството на главния прокурор с двете му деца. Не е ясно защо е трябвало да се манипулира фактът, че Гешев е била сам в колата. Седмица по-късно, на 8 май, Сарафов вече трябваше да обясни защо е казал това и той го направи със знаменателна реплика: „Прокуратурата трябва да излезе от политическия терен, където е нагизила дълбоко“, което бе възприето като първа еманация от Гешев и втора бомба.

3 дни след това, на 11 май, натоварената да състави нов кабинет с мандата на ГЕРБ Мария Габриел хвърли нова – тя посочи като първа задача на новия МС освобождаването на главния прокурор Иван Гешев. Идея, която не бе минавала в главите и на най-върлите поддръжници на лидера Бойко Борисов, като се има предвид нефелният резултат от две разследвания на държавното обвинение – юлчетата със злато и банкнотите евро в чекмеджето на Борисов и т. нар. дело „Барселонагейт“. Бук-

Главният прокурор не пожела да бъде двойна жертва – на атентат и агнец, който да напусне скоростно

вално минути по-късно избухна и четвърта бомба – Йордан Цонев от ДПС, партията, за която се твърди, че превзела прокуратурата чрез назования от Татьяна Дончева Делян Пеевски подкрепи свалянето на Гешев от поста. За да не стане грешка кои са фигурите, стояли досега зад Гешев, на 16 май от Гражданското движение „Боец“ изпратиха отворено писмо до ПП-ДБ с искане Бойко Борисов и Делян Пеевски да подадат оставки и да напуснат парламента.

Така стана ясно, че Иван Гешев е „предаден“ от досегашните си политически покровители, които са решили

да сменят „уморения кон“ със следващия послушник

Ден по-късно шестима членове на прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет (ВСС) искат оставката на главния прокурор. Сред тях е и Калина Чапкънова, която веднага след взрива защитава Гешев и казва, че бомбата е трябвало да убие главния прокурор. Кой е натиснал копчето на Чапкънова не е ясно, но обръщането на позицията на 180 градуса в рамките на по-малко от седмица предизвиква бурен гняв на нейни колеги.

Междувременно директорът на Националното следствие и заместник на Гешев Борислав Сарафов започва да звъни на шефовете на апелативните прокуратури в страната, за да търси подкрепа за свалянето на Гешев и на практика организира преврат срещу началника си.

Така се стига до знаменателното изявление на Иван Гешев, по време на което той показва написаната си оставка, а след това демонстративно я нахвърсва на парченца. Тогаваша той за първи път назовава Сарафов и Бойко Борисов като „лицата Борислав Боби Сарафов и Бойко Методиев Борисов“ и обявява, че иска оставката на Сарафов от ВСС. Заявява, че е бил предаден от ДПС, като така потвърждава влиянието на политиките в прокуратурата. Патетично завършва с фразите „Бог за нами“ и „Да живее майка България“. След което следва брифинг на Сарафов, който иска охрана, защото познава Гешев и го е страх за живота. След което пуска жалба във ВСС с искане за оставката на Гешев с 3 обвинения за незаконно подслушване, владение на стар имот от Гешев, познат като Къщата на регентите в Боровец, и за оказване на въздействие върху прокурора по случая „Барселонагейт“.

Твърди се, че Делян Пеевски и Бойко Борисов са двамата политици, които дирижираха прокуратурата. Сега Борисов пита защо Гешев се е настъпвал само срещу него.

Така всичко остава в ръцете на ВСС. Той се състои от 24 членове, а в момента действащи са 21. За оставката на Гешев се изисква квалифицирано мнозинство от 17 членове, които да вдигнат ръка за оставката на главния прокурор. Това трябва да се случи до 1 юни.

Дори за историците след години от разстояние на времето ще е трудно да обяснят кое е било „ййцето“ и кое „кокошката“ –

гали атентатът срещу Гешев натисна копчето за взривоопасните събития

в прокуратурата и искането за оставка на главния прокурор от номинираната за премиер Мария Габриел. Или бомбата е била част от сценарий, който да накара ГЕРБ да премине към план Б – отхвърлянето на евентуална коалиция с ПП-ДБ и преговори с ДПС, БСП и ИТН с мотива, че трябва да се спасява държавата.

Ясно е едно – на фона на неистовото желание на ГЕРБ да състави правителство, което ще „избере“ имиджа на лидера Бойко Борисов и ще спре агонията формацията да бъде „отровна“ и нежелана при всякакви опити за коалиране с нея, премахването на Гешев щеше да бъде политическият мехлем, който лекува рани. Подобен жест срещу нежелания вече от никого Иван Гешев щеше пък да е уж умело протегната ръка за преговори към коалицията ПП-ДБ. И понеже всички около Кирил Петков и

Христо Иванов не биха се навили на реформа в съдебната власт само със смяната на Гешев и без промени в конституцията, то отово би се преминало на варианта с участието на ДПС във властта. Резултатът от всички тези чупки в кръста на евентуалните „сценаристи“ на ситуацията в последните две седмици е ясен – няма да има кабинет с ПП-ДБ, няма да има и план Б заради отказа на БСП да бъде „резервно колело на каруцата“ по думите на лидера й Корнелия Нинова.

Провалът на сценаристите е още по-видим с ефекта от бомбата в прокуратурата. Едва ли някой е очаквал толкова шумна и злостна реакция от Иван Гешев, но това би трябвало да са предвидили организаторите на бомбата. Защото това, което различава Гешев от Цацаров, е, че той е завършил право в Академията на МВР и за него всичко е битка. За няколко години Цацаров и Гешев успяха да превърнат прокуратурата в пирамидална структура,

гумата на главния прокурор е закон

а идейни и процесуални своеволия не се търпят. Сарафов, който е против Гешев и Ясен Тодоров, който го защитава, са от същото тесто.

Двете седмици до гласуването на оставките на Гешев и Сарафов ще бъдат безсънни за 21-ата членове на ВСС. Да приемем, че сред тях има трима, които винаги са били против личността и методите на управление на Иван Гешев и принципно са против него. Заслужават уважение.

Но 18 от тях трябва да решат от чия страна на барикадата са. Защото в тази приказка няма „добри“ и „лоши“ – на всички им тежат различни зависимости. Но в края на краищата, ако цял живот си бил магистрат, за да защитава истината и да въздаваш справедливост, вярвал си в правосъдието и смисъла да си юрист, то няма как в деня след оставката на Гешев да се събудиш с етикета, че някой политик ти е натиснал копчето, а ти си изпълнил поредната прищявка на хора извън независимата съдебна власт. Поне такъв е принципът и... честта, майко, юнашка.

Росица ЦОНЕВА

Сред най-големите рискове и поражения, които COVID-19 предизвиква, са тези в областта на кръвоносните съдове. Новото за медицината заболяване, казва проф. д-р Кузман Гиров, началник на клиниката по съдова хирургия във ВМА, ще продължава да се изучава още години, за да имаме представа точно какви поражения предизвиква върху целия организъм. При заразяването с коронавируса всичко започва с промени в кръвосъсирването и със запушването на малките съдове на белите дробове с тромби. Кислородът не окислява кръвта, развива се пневмония и расте рискът пациентът да се задуши.

А последиците от преболедуването лекарите наричат най-общо постковид синдром: мозъчни възпаления на базата на тромбози, запушване на вътрешните органи и на периферните съдове. Голяма част от пациентите с такива поражения минават през нас, в клиниката по съдова хирургия, казва проф. Гиров. А първата ампутация на крайник на пациент заради запушване на артериите е направена от екип на нашата клиника, обяснява той. След това

поборни ампутации зачестяват заради повишената съсирваемост

на кръвта при заразата с вируса SARS-CoV-2. Запушват се не само съдовете на белите дробове и съответно кръвта не се окислява, но и периферните съдове. Заради което страда съответният орган на тялото: вътрешен, като червата, които загиват, или крайниците, което води до тези ампутации.

„Колеги продължават да съобщават за пациенти, преболедували сравнително леко и без тежки промени в белите дробове, които обаче след това развиват тромбози по крайниците“, разказва проф. Гиров. Излиза и статия в българско научно списание, в която бивш специалист в клиниката, д-р Светльо Чернев, задълбочено е изследвал през периода на пандемията и след нея оперирани от него пациенти с артериални запушвания (а това са болести, за които няма протокол, и позволява лекарите да вземат сами решения). Статията акцентира върху това какво да се прави, след като се отстранят тромбите, за да не се получават отново, т.е. ретромбоза. Предлага се „коктейл“ от лекарства, който попълва добре пациентите с артериални тромбози след отпушване на съответния съд. И

„По отношение на аневризмите на аортата новото в болницата ни е, че създадохме хибридна зала и поставяме т.нар. стент-графтове“, разказва проф. д-р Кузман Гиров. При аневризма на аортата с разширение до 2 пъти над нормалното стената ѝ изтънява и има риск от спукване. Това не дава сериозни симптоми и често се открива случайно при други изследвания. Понякога аортата достига 15 мм и с това опасността от спукването ѝ нараства. А смъртността е висока и ако

Постковидът – следите остават

Фото
Красимир
Тодоров

„Човек е на толкова години, на колкото са съдовете му“, казва проф. д-р Кузман Гиров, началник на клиниката по съдова хирургия на ВМА

организмът възстановява показателите на кръвосъсирването, т.нар. хемостаза. Тя е каскада от различни процеси, които довеждат до образуването на тромб. А тромбообразуването е процес на защита от кръвозагуба при травма – и при хората, и при топлокръвните животни така се запущва съдът. Но при ковида, когато е променена каскадата на кръвосъсирването, този тромб продължава да се развива и обхваща различни части от артериите и вените. И затова този процес при пациентите „се командва“ чрез хепарин, когато е необхо-

димо разреждане на кръвта, а големият тромб се разбива със съответните лекарства. Затова

след боледуване от коронавирус се препоръчва

за определено време прием на т.нар. антиагреганти, които не позволяват на тромбоцитите да се слепват.

През пандемията обаче се стигна до ситуация на самолечение с хепарин, което създава риск за хирурзите при травма или спукана язва на пациент, защото „кръвта отскаква“,

споделя проф. Гиров. Едно от най-сериозните лекарства е аспиринов, който е с антиагрегантен ефект от 3–5 дни. И ако пациентът е взел аспирин от предния ден, на хирургическата маса той ще кърви и за това няма антидот за противодействие. За разлика от хепарина, за който има медикамент, който го неутрализира.

Затова трябва точно да се прецени каква е хемостазата, твърди проф. Гиров, защото тя е сложен процес, за който са компетентни съдовите хирурзи, ангиозите и кардиолозите. И когато има тромби, не бива да

разширения отстраня на съда. Кръвоизливите на мозъка, които се получават, често са от спукана аневризма.

„Майстор на всички тези операции е колежата ни д-р Мирослав Лилов, разказва професор. Гиров. Той е един от пионерите на тази дейност. В самата аневризма се навиват т.нар. микроспиралки и тя тромбозира, запущва се и кръвта си търба по нормален път. И едната, и другата аневризма се пукат обикновено, когато се вдигне артериалното налягане.

се допуска те да се развиват и да обхванат всички съдове.

„Човек е на толкова години, на колкото са съдовете му“, напомня проф. Гиров. Затова, ако човек е на 40 г., а съдовете му са вече на 90, т.е. преждевременно остарели, той няма шанс, казва хирургът. Затова бичът на човечеството е атеросклерозата, с която съдовите хирурзи се борят цял живот, но никой не знае от какво се предизвиква тя. Има предразположения, отключващи, генетични фактори. Ние се опитваме да отложим развитието ѝ, не можем да го спрем, със съвети за хранене с по-малко холестеролни храни, казва хирургът. Преди човек обаче да се подложи на диета, трябва да си направи изследване на т.нар. мастен профил, съветва той. Затова профилактиката е задължителна и не се отлага. Всъщност при постковид синдрома

най-чести са отоците по краката, които продължават и месеци наред

Това не са венозни отоци и то се доказва с изследване на доплер: няма венозно запушване, няма увеличени лимфни възли, т.е. не са и лимфни отоци. Това са т.нар. постковид отоци, което скрива незнанието засега за какво точно става дума.

С течение на времето това се изяснява, но дотогава се извършва едно симптоматично лечение, без да знаем какво точно лекуваме, казва д-р Гиров. Както антипиретичите при високата температура. Но за да се лекува нещо, трябва да се лекува причината, продължава той. Обаче ковидът е „минал и заминал“, но е оставил нарушения в различните системи на организма. И едно от тях са тези отоци, а доплерът „решава“ дали пациентът да се изпрати на масаж, или не заради запушените вени.

Преболедувалите ковид обаче при такива отоци сами трябва да потърсят съдов хирург. При преумора или задух – да се потърси пулмолог или кардиолог, защото се получават и миокардити, съветва проф. Гиров. За съжаление, във всички системи на организма, могат да се получат такива „опаски“ на ковида след преболедуването му месеци наред след това. Така че и шест месеца след боледуването, дори само при дискомфорт, когато просто „нямаш сили“, да не се отлага среща със специалист, казва проф. Гиров. Независимо се такива оплаквания засега се обясняват „по-наедро“, а на клетъчно и на молекулярно ниво в клетката отговорът продължава да се търси. Но науката ще реши този въпрос и ковидът ще стане обикновен грип. „И така в Инфекциозната ни клиника се лекуват заразените с вируса, а ние лекуваме, все още, малко в кавички, постковид синдрома“, казва проф. Гиров.

Но медиците натрупват опит с постковид синдромите. Постепенно се изработват протоколи за начините на лечение. Проф. Гиров казва, че издават клинични ръководства за съответните заболявания, които съвременяват през 2–3 години, и там се включва протокол с най-доброто лечение, който предава опита на медиците от клиниката по съдова хирургия във ВМА.

Аневризмите или набъгване с времето

е в корема, пациентът умира до 20 мин. „Новото в клиниката ни по съдова хирургия е, че през бегрената артерия поставяме стент с промеза и кръвта търба по нея, като тя става част от аортата. Но не при всички пациенти това е възможно. Но поло-

вината и повечето от аневризмите, които оперирахме преди години, сега ги правим с местна упойка тук и след 2 дни изписваме пациента дори без реанимация“, казва проф. Гиров. Ръгко се налага пълна упойка. А мозъчните аневризми се лекуват по нов начин чрез

Суперлек радар вижда надалеч и нависоко

Наскоро в Швеция показа суперлек радар, влязъл вече в серийно производство, който демонстрира способностите си. Нарича се „Жираф 1 X“. Радарът притежава уникални характеристики и предлага забележителна ситуационна осведоменост при високо качество на изображенията. Той е компактен, лек, високоефективен, триизмерен, идеален за наземна противовъздушна отбрана, както и за военноморски приложения на всички видове кораби, подходящ е и за защита на граждански обекти като летища и критична инфраструктура.

Радарът „Жираф 1 X“ може да се похвали и със способности за едновременно въздушно наблюдение в система за противовъздушна отбрана на заплахи от ракети, артилерия и минохвъргачки. Може да служи ефективно в система за борба с безпилотни летателни апарати, особено такива, които летят бавно и ниско и са трудни за засичане и прехващане. Може да служи и за ранно предупреждение.

Може да се монтира и де-монтира бързо на различни

леки наземни мобилни колесни платформи. Освен това може да се прикрепя върху дълга сгъваща се мачта и да оглежда района на оперативните действия от високо. По тази причина получава и името си „Жираф“. Работи в честотен диапазон от четири до осем гигагерца. Предназначен е да действа изключително в оперативна среда. „Жираф“ може да се използва и в център за командване, контрол и управление. Военноморският вариант на радара се нарича „Сий Жираф 1 X“. Морският жираф 1 X е идеален за операции по сигурността на флота и бреговата охрана, защото отговаря на най-високите изисквания за защита срещу сложни заплахи. Това е активен радар с тегло 292, 5 кг. Това го прави подходящ и за по-малки патрулни кораби. Доскоро малките патрулни кораби са имали радари, които оглеждат само морската повърхност, но с появата на заплаха от безпилотни летателни апарати се налага радарите им да притежават способност и за противовъздушна отбрана. Освен това те са лесни за поддръжка, не изискват специално обучени инженери за тази цел, не кон-

На малък
патрулен
камер

Върху
колесна
платформа

сумират много енергия и не се нуждаят от някакво специално принудително охлаждане. Освен това експертите казват, че на този етап индустрията не предлага друга подобна радарна система като „Жираф“, която притежава толкова способности и в същото време да е толкова лесна за обслужване и лека като тегло. Освен

за въздушно тя е подходяща и за повърхностно разузнаване.

Радарът „Жираф 1 X“ работи в диапазона от 10 до 470 км и на височина до 40 км. Той се числи към радарите със среден и малък обхват и може да запълва и съществени празнини в една по-голяма система за противовъздушна отбрана. Осигурява 20

сек ранно предупреждение за заплахи от снаряди и ракети. Развързва се за по-малко от 10 мин от двама души. Прави 24 пълни оборота за минута на 360 градуса. Лесно се превозва по въздуха със самолети C-130.

Страницата pogotvbi.mikhailgrigoriev.com

fotom defenseworld.net

Изстрелва се
отвсякъде

Безпилотен самолетоносач на малки бойни дроне

Отбранителната индустрия на Германия показва на поредното авиошоу в Европа нов безпилотен летателен апарат – майка, пълен с малки атакуващи дроне. Експертите го нарекоха „Безпилотен самолетоносач“. Този дрон, наречен „Комбат грон“, е предвиден да носи осем боеприпаса. Те представляват малки гвуроторни дроне, които могат да се стрелят с мощен заряд.

Дронът майка лети и ги пуска в близост до набелязаните цели и те се взривяват. „Комбат гронът“ с новите си способности е разработен на базата на съществувалата безпилотна летателна платформа „Луна“ от ново поколение. Изстрелва се от катапульт.

По първоначалния замисъл „Луна“ е лек разузнавателен дрон, който може да остане във въздуха

12 часа и да измине 100 км. Наследникът „Комбат грон“ е изработен от фибростъкло и тежи само 40 кг. Таваанът на полета му е 5000 м и притежава стелт характеристики. Това означава, че е трудноуловим от противниковите радари заради гуизайна и материалите, от които е направен. Компактен е и може да се пренася с транспортен хеликоптер.

Ракета поражда кораби от брега от камии без шофьор

Преди време американските морски пехотинци комбинираха безпилотна наземна колесна платформа с Военноморска ударна ракета и успешно от брега поразиха цел в морето. По-конкретно морските пехотинци интегрираха много здрав и мощен камиион без шофьор с норвежката противокорабна ракетна система, известна с инициалите NSM.

Тази ракета е резултат от успешното сътрудничество между американската и

норвежката отбранителна индустрия.

Поражава цели на дистанция от 185 км. NSM е много гъвкава система и може да се изстрелва от морски и наземни платформи. Ракетата е изключително маневрена и много успешно оцелява от противовъздушната отбрана на противника. Дозвукова е, тежи 407 кг, има дължина 3, 96 м. Автономно разпознава целите и ги поражда и по море, и по суша.

Системата
върху камиион
без шофьор

Димитър СТАВРЕВ

Турция заменя F-16 с новия си изтребител Каан от 2030 г.

Самолетът бе наименуван от президента Реджеп Ердоган

Новият турски изтребител TF-X Каан при представянето му

Fomo Aviation week

Новият турски изтребител TF-X бе публично представен за първи път, а турският президент Реджеп Тайип Ердоган официално му присвои името Каан на 1 май. Самолетът бавно изрулира с работещи двигатели пред множество от турски аерокосмически работници и техните семейства, преди да спре пред сцената, на която реч произнесе президентът Ердоган. Кръщавайки самолета Каан (на турски – крал, вариант на българското хан, кан), Ердоган заяви, че той представлява „мечта, която нацията преследва от основаването на републиката преди 100 години“.

Разкриването на самолета, един от централните елементи на усилията на Ердоган за развитие на космическата и отбранителната индустрия на страната, бе по-малко от 2 седмици преди общите избори. Високотехнологични проекти като програмата за бойни самолети, както и за въоръжени безпилотни самолети се превърнаха в ключови визуални елементи в кампанията на Ердоган за преизбиране.

„Самолетът, показан на 1 май, е летящ прототип, който според официалните лица може да извърши първи полет до края на 2023 г. Има всички системи, необходими за първи полет, но системите за управление на мисиите ще бъдат инсталирани по-късно. Вторият прототип, който трябва да полети през 2025 г., в момента влиза в производство и ще бъде представителен за ранните производствени самолети“, заяви Угур Зенгин, изпълнителен вицепрезидент за турската изтребителна програма в Turkish Aerospace.

Седем летящи прототипа са предвидени за програмата за развитие на Каан. Все още не са взети окончателни решения относно конфигурацията на оръжейните отсеци. Подобно на Lockheed

Martin F-22 Каан разполага с оръжеен отсек на всеки въздухозаборник за ракети „въздух-въздух“ с малък обем, но все още конфигурацията на основния оръжеен отсек не е определена официално. Работата продължава и върху слабо видимите СТЕЛТ технологии – покрития, матери-

али и фасетиране, които ще намалят радарния силует на самолета.

Първите прототипи и ранните партии самолети ще бъдат задвижвани от двигател General Electric F110, като на турските F-16. С тях турската индустрия е запозната, тъй като те се сглобяват в страна-

та. Програма за разработване на национален боен двигател се осъществява от турските фирми TR Motor и TUSAS Engine Industries.

Самолетът ще използва широко мрежа от местни доставчици, която Турция бързо разви чрез програми като тези за турбовитловия UTC

Hurkus и реактивния UTC Hurjet, който полетя за първи път в края на април 2023 г.

Турските Военновъздушни сили предвиждат да заменят своите F-16 с изтребителя Каан от 2030 г., въпреки че все още не са посочени бройките, които ще бъдат закупени.

В Македония гори прогнозата...

От стр. 10

Като разказахме, че всичко в Република Северна Македония е лъжа. Филмите им – игралните, документалистичката, дори прогнозата за времето. С изключение на бисерите, от които всички се възхищаваме. Но това сякаш приключи именно с антибългарската кампания, която ЕС разгоря там. Не знам, може да е съвпадение.

Футболистите от скопския отбор "Македония" бгизат ръце за нацистки поздрав

– Как мислите, че ще приключи сагата с влошените българско-македонски взаимоотношения?

– Проблемът между нас е Европейският съюз и тяхното членство там. ЕС ни подстрекава. Ние нямаме проблеми помежду си. Аз нямам проблеми с никого в Македония. Както и повечето българи нямаха. Докато Брюксел не започна да подклажда враждата.

– С какво конкретно?

– С концепцията, че историята, паметта на дедите нямат значение? И бюрократската идеология е превърната в религия. Светлият път напред е единствената позволена линия, единствената приемлива мисъл.

– Защо тогава показвате „Последно полуверие“ в Брюксел. Датата на проекцията, ако не се лъжа, е 25 май. За да покажете на европейските чиновници истината в историята или...?

– Европейските чиновници не знаят дори столиците на собствените си държави. Камо ли пък историята на РСМ и България.

– Все пак малцина знаят, че футболните отбори по времето на Втората световна са били задължени да отдават нацистки поздрав.

– Естествено. И английският национален отбор напри-

Въпреки че цар Борис III е принуден от обстоятелствата да мине на страната на Трестранния пакт, се въздържа от хитлеристкия поздрав на официални места

мер редовно го прави. За да не дразни фюрера. Англичаните са умирали от страх. Гражданският подвиг на ФК „Левски“ трябва да бъде разказан в цяла Европа! Но Европа е гузна, много гузна, а чиновниците й – покъртително шинични. Знаете ли например, че „Славия“ е част от инициативата

за спасението на българските евреи? Но почти всички високопоставени чиновници в Брюксел са или потомци на отявлени нацисти или бивши маоисти. Това е положението. И сега „Последно полуверие“ ще бъде бойкотирани в Брюксел. Но ние имаме синовен дълг и няма да спрем.

„64“ – нова премиера на армейците навърх „А`Аскеер“-ите

В разгара на подготовката на церемонията по връчването на театралните награди „А`Аскеер“ трупата на Театър „Българска армия“ успя да представи още една премиера: „64“. Заглавие не-обичайно не само за пиеса, но и за представление със своя мисия. Режисьорът Николай Люцканов прави втора творба на драматурга Тена Шивичич след запомнящата се в Младежкия театър „Летище“. Тук обаче пиесата е и полуавтобиографична, полудокументална. Защото...

Никак не е секси да правиш секс по график, без любов и с фикс идея – забременяване. Не, темата няма общо с демографската ни криза, казва Николай Люцканов: това е тъжно-смешна пиеса за нещата от нашия живот и не е наръчник по темата кога да забременеем или колко е potentен мъжът. Но е предупреждение,

че когато решиш, че си готов да имаш деца, влакът може да е заминал. И затова има много плач, но и тънък хумор за нашия човешки избор: за възможната и невъзможна бременност и как това обръща живота и на жената, и на мъжа, и на техните близки, и дори приятели.

Защото извървяването на пътя към желаното дете си има цена. Да, „64“ е пиеса за баналния избор как да живеем. Всъщност, 64 е броят на хормоналните инжекции, които трябва да приеме тялото на жената, за да се подготви за майчинство: между надеждата и отчаянието на инвитро процедурите.

Спектакълът е низ от кратки сцени, които нареждат пзела му. И този на живота на героите. Има и близък план от леглото им, съвсем като на кино. А зрителят проследява житейската ситуация

през очите и на мъжа, и на жената.

Актьорите Гергана Данданова и Дарин Ангелов, Анастасия Ингилизова, Тигран Торосян и Вежен Велчовски се раздават на сцената. А с искрящите си от жизненост образи Стефка Янорова и Веселин Ранков показват класата на своето поколение в трупата.

Във фойето на театъра има изложба, създадена с подкрепата и на актьорите от театъра: „Твоите яйцеклетки са твоето утре“. Гергана Данданова, Дарин Ангелов, Стефка Янорова и Лара Златарева застават пред обектива на Иван Димитров със своите дъщери с тениски с този надпис. Но идеята за представлението не е поръчкова. Животът ни я слага на масата...

Следващите представления са на 29 май и на 8 юни.

Страницата подготви
Росица ЦОНЕВА

Гергана Данданова и Дарин Ангелов извървяват пътя на героите си на ръба между комедията и драмата

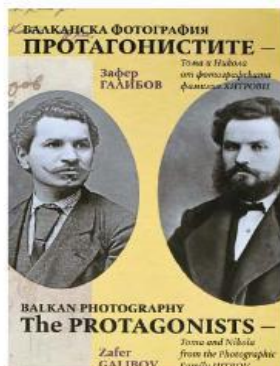
Тома и Никола от фотографската фамилия Хитрови

Наскоро нашият фотограф художник Зафер Галибов представи и изложба, и книга в книжарница „София прес“. Книгата е едно интересно четиво, каквото любопитството на творец като Зафер има силите да открие, събере документи и представи. Заглавието на книгата е „Балканска фотография protagonistите – Тома и Никола от фотографската фамилия Хитрови“.

С детайлното си проучване книгата осветява важни и недооткрити известни образи и факти, запечатани от фамилия Хитрови и техните наследници. Зафер Галибов проследява сагата на семей-

ството и фотографския му бизнес, който членовете му развиват от Освобождението през годините на сътресения и възход чак до пренасянето му на нов континент, до 20-те години на XXI век. Галерията от образи, която включва фотографии на самите „Протогонисти“, портрети на техни близки и клиенти, са лицето на времето, историята, нравите, модата, политиката в България, Европа и Америка, показани и разказани през времето. Авторът представя личности, белязали и българската, и световната история.

Зафер Галибов е доктор по изкуствознание и изобразителни

изкуства (БАН), магистър-културолог, преподава във Факултета по журналистика и масови комуникации на СУ, с над 50 самостоятелни изложби. Автор е на „Светлописите“ – нов прочит на историята на старата българска фотография.

Във военните клубове

На 20 май от 18,00 ч. в Концертната зала на ВМК-Варна изсянат концерт децата от школата по модерен балет.

В Смолян на 22 май от 17,00 ч. има поетична вечер по повод на 24 май съвместно с членовете на СОСЗР.

На 23 май във ВМК на Созопол от 17,00 ч. се отбелязва празникът 24 май с участието на ученици от града.

В Казанлък на 23 май има празничен спектакъл от 15,00 ч.

На 23 май от 10,00 ч. в Театралния салон на ВК в Пловдив се изнася празничен концерт.

В Плевен на 24 май от 10,00 ч. се провежда събрание с председатели и членове на военнопатриотичните съюзи.

Във ВМК във Варна на 24 май от 12,00 ч. се представят празнични концертни програми с участието на клуб по спортни танци „Денс Моушън“ и детско студио „Да“.

От 10,30 ч. на 24 май във ВК на Хасково Клуб на жените „Родолюбие“ при СОСЗР тържествено отбелязва 24 май.

На 25 май от 11,00 ч. във Враца се представя книгата „Клетва съм дал“ на о.з. Пламен Бенински по спомени на грядом от Балканските войни.

В Стара Загора на 26 май от 15,00 ч. ученици, студенти, военнослужещи и членове на военнопатриотичните съюзи участват в познавателната игра „Аз обичам България“, свързана с историята ни.

Накратко

В Европейската нощ на музеите Националният военноисторически музей спечели традиционен интереса на многобройни посетители. Освен постоянната изложба те можеха да видят и 3D експозицията, разгледаха и външното пространство на музея. Сред посетителите имаше и много семейства с деца на си.

Режисьорът, сценарист и преподавател проф. Георги Дюлеров, получава почетния приз за цялостно творчество на наградите на Съюза на филмовите дейци „Васил Гендов“. Той е автор на над 20 български филма: „Лазерът“, „Мера според мера“, „Авантаж“, „Трампа“, „Козелът“, „Буферна зона“ и др. Носител е на много международни награди. Член е на Европейската филмова академия, почетен професор е на НБУ. На „София филм фест“ т.е. бе премиерата на филма му „Записки по едно предаване“, продуциран от БНТ, за преглед на Бенковски дяго Вълво.

Първият фестивал на уличната гратска култура Street Music Fest прегледава събития от 19 до 21 май на площад „Славеков“. Ще чует и видим най-емблематичните лица на софийската

стрийт музикант и творческа общност. Много от големите световни звезди са тръгнали именно от стрийт изкуството. Фестивалът се открива с музикална програма и фотозложбата „Под небето на София“ на Иван Шишлев от „Емогите на София“. Музиката на живо в петък, събота и неделя ще звучи от 18,00 до 21,00 ч.

Вера Шандел и Ангел Заберски почитат рождения ден на Мерилин Монро със спектакъла „Кабаре блонг“ на 28 май в Sofia life club. Това е третото издание на спектаклите „Кабаре“. На сцената са и Борис Таслев – бас, Стоян Янкулов-Стунджи – ударни,

Майкъл Дъглас получава почетната палма на 76-ия кинофестивал в Кан, който започна на 16 май. Наградата на 78-годишния актьор е признание за „блестящата му кариера, както и за ангажираността му към киното“. Шейсетметровият червен килим пред Фестивалния дворец, по който пристигнаха Харисън Форд, Джонни Депп и Натали Портман, от екологични съображения е намалян двойно, като се спестяват около 1400 kg килим. Постерът на 76-ото издание на фестивала – портрет на Катрин Денев с размери 25 на 11 м е издигнат върху фасадата на двореца.

Наг 10 000 часа във въздуха

Цончо ДРАГАНСКИ

Неотдавна в Музея на авиацията о.з. полковник Йорго Киранов чества своята 95-годишнина. Летял е на 11 типа самолети и 3 типа вертоleti. По време на почти 44-годишната си кариера в българските ВВС е записал над 10 хил. летателни часа. Преминал е през различни длъжности в службата и достига до заместник-командир на полк и инспектор по вертолетната авиация в щаба на 10-и Смесен авиационен корпус. Той е автор и изпълнител на плана на Музея на авиацията и първи негов директор.

Фото
авторът
и архив

– Г-н полковник, записали сте в българските ВВС 10 253 летателни часа на самолети и вертоleti. В какви метеорологични условия летяхте?

– Всъщност летателните ми часове са около 11 300. Понякога се налагаше да летя при бързо възникнали ситуации и не съм внасял това време в документите. Летял съм денонощно, в мъгли, в какви ли не различни метеорологични условия, но за мен лошо време и пречки нямаше. 26 години бях пилот на вертолет на министъра на отбраната Добри Джуров. Например един път бяхме с него в „Граф Игнатиево“. Трябваше да излетим към Стара Загора в мъгла през нощта. Министърът ми казва да тръгваме, а нищо не се виждаше. Излетяхме в мъглата, при почти нулева видимост, това е строго забранено, но не и за Йорго Киранов. Диспечерт се е чудил в онзи момент какво сме направили, дали сме излетели.

– Можете ли първият български космонавт да се казва Йорго Киранов?

– Да, можех да бъда и първият български космонавт. Специално назначена комисия имаше за задача да определи кой български летец ще се обучаваше за космонавт. След обстойни медицински прегледи 15 лекари и един техен началник трябваше да си дадат мнението пред комисията. Питат първия лекар и той отговаря – Киранов, вторият отговаря – Киранов, третият – също. Всички до един произнасят името ми. И началникът на комисията заключава, че ме избират. Докладват на министър Джуров, че космонавтът ще бъде Киранов. А той казал – кой е следващият, Киранов няма да бъде. Председателят на

комисията възразил, че въпросът е много сериозен, друг не може да бъде. Но министърът бил категоричен, защото знаеше, че ако ме изберат за обучение, две години ще бъда на тренировки и след това още две години ще бъда развешдан по градовете. И няма да бъда негов пилот. Така и не станах първия български космонавт.

– А вярно ли е, че сте возили мечки с вертолет Ми-4?

– Двете карпатски мечки бяха подарък за Тодор Живков от тогавашния румънски президент Николае Чаушеску. Те бяха присигнати на летище Пловдив и аз трябваше да ги закарам една по една с вертолет до резиденция в Родопите, близо до Асеновград, сега ловно стопанство „Кормисош“. Ми-4 беше нов хеликоптер, но не и за тежки товари. Когато возех първата мечка в клетка и бяхме вече близо до мястото за приземяване, животното се разбесува и вертолетът се клатеше ту напред, ту назад. Чудих се дали да се върна, или да продължа, отивах към катастрофа. Качнахме. Ако отворя вратата на клетката, става страшно, мечката ще ме нападне. Маневрирах, докато хеликоптерът се добере на безопасно място, на което животното да бъде пуснато.

– Вие сте хвърлили много сили за изграждането на Музея на авиацията. Какво е сегашното ви впечатление от неговото състояние?

– В отлично състояние е. И то благодарение на сегашния му директор Рада Банялиева. Тя е много амбициозна по строителството, голям организатор е, прави всичко, което е необходимо. Аз не само съм й благодарен, аз съм й задължен.

Летял съм и при почти нулева видимост, можех да бъда и първият български космонавт, спомня си 95-годишният полковник от запаса Йорго Киранов

Летецът пилот старши лейтенант Йорго Киранов преди полет с бойния самолет Ил-2 – летище Пловдив, 1954 г.

Полети с 14 типа машини и личен пилот на министъра

Самолети Fw-44, Arago-26, Ил-2, Ил-10, В-181, Лаз-7, Лаз-7М, Ил-28, Fw-58, Ил-14 и Як-11. Вертоleti Ми-4, Ми-8 и Ми-17. На всички тях е летял полковник Йорго Киранов. Роден е на 22 април 1928 г. в с. Гецово, Разградско. Забръшва средното си образование през 1946 г. и още през лятото мечта за да учи химия го отправя в Чехословакия. Имал е намерение първоначално да работи, а по-късно да се запише за студент. Но получава повиквателна от България да се прибере спешно, за да отбие редовната си военна служба. Когато се завръща на село, му съобщават, че е определен да учи за военен пилот и

решението не подлежи на обсъждане

Медицинският изпит минава успешно и бъдещият авиатор замества за летището край Стара Загора, където е зачислен към аероклуба, ръководен от легендата на българската военна авиация майор Чудомир Тополовски. Първият му самостоятелен полет е на 3 май 1948 г. на летище „Граф Игнатиево“ със самолет „Фоке Вулф-44“. На 28 април 1950 г. Йорго Киранов е произведен в звание подпоручик със специалност летец пилот. По време на двумесечен курс на летище Крумово първият воен самолет, на който се приучава, е шурмовик Ил-2.

Назначен е за заместник-командир на ескадрила в 23-ти

шурмови полк от състава на 2-ра шурмова дивизия. Предстои му да преживее

сложни ситуации във въздуха

с които успява да се справи успешно. Има регистрирани предпоставки за летателни прозшествия, но те не са по негова вина. Така например по време на парашутни скокове над водна повърхност някой е усукал въжета на основния парашут и той се приковнява със запасния.

Към 1961 г. в българските ВВС навлизат на въоръжение първите вертоleti, за които няма специално подготвени военни пилоти и подборът се извършва между летателния състав, управлявал само самолети. Битувва мнението, че за такива се избират пилоти с по-слаба подготовка. Йорго Киранов опровергава

тази мъгла, като се разделя със самолетите и в кратки срокове усвоява летенето на Ми-4.

От 1963 г. до пенсионирането си участва в строително-монтажни работи на граждански обекти, без това да влияе на реките му задължения като военен пилот. В извънредно сложни условия, на трудно достъпни, силно пресечени планински местности, показва професионализма си в монтажа на носещи конструкции на лифтове, високоволтови галекоробови, радио-телевизионни ретранслатори и други сложни технически съоръжения в Стара планина, Родопите и Средна гора.

Оценявайки неговите възможности командването на ВВС му възлага да стане личен пилот на военния министър армейски генерал Добри Джуров. Без да отпадат другите изпълнявани от него задачи.

С многоцелевия вертолет Ми-8Т полковник Йорго Киранов е изпълнявал многообразни и сложни задачи

Създаването на Музея авиацията

на плана на Музея, както и първи негов директор.

На 21 септември 1991 г. е официалното откриване на Музея на авиацията на летище Крумово. По време на тържеството полковник Киранов за последен път в своята летателна кариера се издига с вертолет Ми-17. След кацането целува машината, която години наред му служи вярно и предано, и се прощава с летателната професия. Преминава в запаса на 1 март 1992 г.

Доцент г-р
Стоян НИКОЛОВ

Първите полети с балон в Княжество България са извършени през 1892 г. в Пловдив благодарение на Еужен Годар и неговия балон „Ла Франс“. Сред извистилите се в българското небе са и поручик Константин Кънчев и подпоручик Васил Златаров, но българското военно въздухоплаване се създава официално на 20 април 1906 г., когато с Височайши указ се постановява да се формира Въздухоплавателно отделение, като капитан Златаров е назначен за негов командир. Същевременно за изучаване на опита на големите европейски държави се изпращат офицери зад граница. Различни аспекти по използването на авиацията в чужбина са отразени и в българския периодичен печат, включително използването на самолета в Триполитанската война.

В края на 1911 г. е взето решение за създаване на българска военна авиация и в първите месеци на 1912 г. са отпуснати средства за закупуването на 5 самолета. Изпратени за обучение зад граница са 13 пилоти, 2 балонисти и 6 механици. В навечерието на Първата балканска война успешно завършват обучението си шестима пилоти: поручиците Симеон Петров, Христо Топракчиев, Никифор Богданов, Радул Милков, Пеню Попкръстев и Любомир Лулчев. Принос в подготовката на Лулчев и механика Димитър Ангелов в „Бристол“, Англия, има авиаторът инструктор в едноименната фабрика Джовани Сабели. Недостигът на

български авиационни специалисти

налага привличането на чужденци и съгласно Заповед № 25 от 10 октомври 1912 г. по Действащата армия с утвърдения „Правилник за доброволческата служба“ са зачислени на българска военна служба с договори 13 пилоти и 10 механици. Сред тях са и италианските граждани пилотът Сабели и механикът Франческо Сантерени, като те пристигат на 17 октомври. Авиаторът е с купения от българската държава самолет „Бристол“. На 20 октомври самолетът е включен в състава на аеропланното отделение, като според Радул Милков на 22 октомври Сабели облита „Нюпор“ и потвърждава думите на пилота Сава Попов, че е трудно управление.

На 27 октомври 1912 г. Сабели и Лулчев правят неуспешен опит за прелитане в района на Свиленград. Милков описва, че „пилотът Сабели слезе принудително в едно дере и трябваше да се приземи на неподходящ терен. Като

прибъгахме до самолета

видяхме, че той е преобърнат по гръб, а Сабели се мъчеше да повдигне крилото на самолета. Ние навреме бяхме пристигнали – Лулчев до кръста беше притиснат от крилото“. Така след една от първите катастрофи с български самолет Сабели действа в първата успешна спасителна операция за пострадал български авиатор.

На 14 ноември 1912 г. Джовани Сабели взема участие в първия в световната военна история опит за едновременен

Балканските войни

На 16 ноември 1912 г. самолетът, пилотиран от Джовани Сабели (вляво) с „пасажер“ майор Васил Златаров хвърля прокламации и две бомби над обсадения от българските войски Одрин

и италианският пилот Джовани Сабели

В края на 1911 г. е взето решение за създаване на българска военна авиация

разузнавателен полет. С три самолета трябва да се извърши наблюдение на обекти край Одрин. Те са пилотирани от поручиците Милков и Стефан Калинов и доброволец Сабели с наблюдатели поручиците Таракчиев, Милков и Лулчев, но лошите

метеорологични условия

ги принуждават да прекратят мисията си.

На 17 ноември 1912 г. е извършен първият боен полет в Европа с целенасочено и признато използване на боеприпаси от въздуха. Той е предшестван от пробни хвърляния, извършени на 16 ноември от два самолета, пилотирани от Сабели и поручик Милков, с наблюдател поручик Никифор Богданов и „пасажер“ майор Васил Златаров. Бомбардировката е извършена с двуместния Bleriot XI-2 от интернационален екипаж – Сабели и Златаров, което е прецедент в бойната история на авиацията. Над обсадения Одрин майорът хвърля прокламации за предаване на гарнизона и две бомби.

Увеличаването на числеността на личния състав и авиационната техника позволяват

развърщането на три аеропланни отделения

За прикриване на направлението Галиполи–Одрин е създадено 3-то аеропланно отделение с летище при с. Балабанджик, Малгарско. След пристигането на обслужващия състав на 22 януари

попадне в ръцете на противника поради липса на гориво.

Джовани Сабели извършва 11 бойни полета, с което се нарежда трети по брой извършени полети след поручик Симеон Петров и Ернест Бюри. Извършва и 24 учебни полета. През Първата балканска война е награден с Военния орден „За храброст“ IV ст. Той служи в българската войска до 16 юли 1913 г., като е един от малцината чужди пилоти, които воеват и в двете Балкански войни.

Министърът на войната генерал-майор Климент Бояджиев не го забравя и внася предложение в Министерския съвет за прием на „инструктор пилот авиатор в

авиационната школа

при аеропланната рота в армията с годишна заплата от 12 000 лв“, одобрено с IV постановление от 10 януари 1914 г. През април изготвя и предложение за разглеждане от народните представители.

На 5 юни 1914 г. се провежда бурна дискусия в XVII ОНС, като предложението е втора точка от дневния ред. В него се посочва, че големите европейски държави се надпреварват да организират новия род оръжие, като не остават по-назад и българските съседни. Опитът от войните показва, че трябва да се организира школа за подготовка на авиатори, но е установено, че в армията такова „лице вешо в авиацията“ няма. Проучването от български военни аташета за привличането на чужденци се увенчава с предложение от двама френски офицери на стойност 2 260 000 лв. Поради това военният министър преценява, че може да се ангажират само един пилот и един механик, като доставката на материална част стане постепенно. От заявилите желание пилоти дава оценка на Сабели: „Той беше

единственият най-добросъвестен, акуратен и смел чужденец-авиатор и с вещина изпълняваше всяка една от зададените му

при Одрин и Булаир

задачи. За неговата смелост и безстрашност при излетите той е награден с орден за храброст. Джовани Сабели владее французки език и говори отчасти и български, така щото и в това отношение той беше най-подходящ за въпросната длъжност“. В дискусията се включват земеделски народни представители, демократи, широк социалист, генерал Бояджиев и председателят на XVII ОНС, като министърът защитава предложението си и то е одобрено.

Започва целенасочена подготовка на авиационни специалисти в България – пилоти, наблюдатели, механици и монтьори, с което са заложили основите на първото аеропланно училище. Летците са обучавани до юли 1915 г. от поручик Джовани Сабели на износена разнородна материална част.

Във връзка с мобилизацията на Сабели в италианската армия неговият приятел и съквартирант Радул Милков му осигурява документи, с които е приет за военен пилот в родната си. През 1917 г. Сабели постига 5 въздушни победи, но на 25 ноември при противникова атака загива. Така само на 31 години завършва земния си път неаполитанецът Джовани Сабели, известен с прякора си Il Bulgaro (Българина), офицер от българската и италианската армия, който е сред героите на българската военна авиация през Балканските войни и първи учител на зараждащата се българска военновъздушно-образователна система.

Пламен ДИМИТРОВ

Половин процент не достига на президента Реджеп Тайип Ердоган да бъде преизбран за нов мандат, но неговата коалиция ще има абсолютно мнозинство в парламента. Това е най-краткото описание на резултатите от проведените в неделя в Турция президентски и парламентарни избори. Ердоган влиза във втория тур с комфортна преднина от 4,6 процентни пункта (49,5% срещу 44,9%). В парламента президентската Партия на справедливостта и развитието ще има 267 депутати (с 28 по-малко в сравнение с предишния вот от 2018 г.), но заедно със своите съюзници от Партията на националистическото действие (50 места) и Новата партия на благоденствието (5 места) ще разполага с 323 места в 600-членния парламент. Опозиционният блок, в който основни сили са Народно-републиканската партия на Калъчдароглу и Добрата партия на Мерал Акшенир, остава с 212 места, а прокурорската коалиция, която също е опозиция на Ердоган, ще има 65 депутати. Защо се стигна до този резултат, който донякъде е изненадващ, защото повечето социологически проучвания даваха лека преднина за Калъчдароглу?

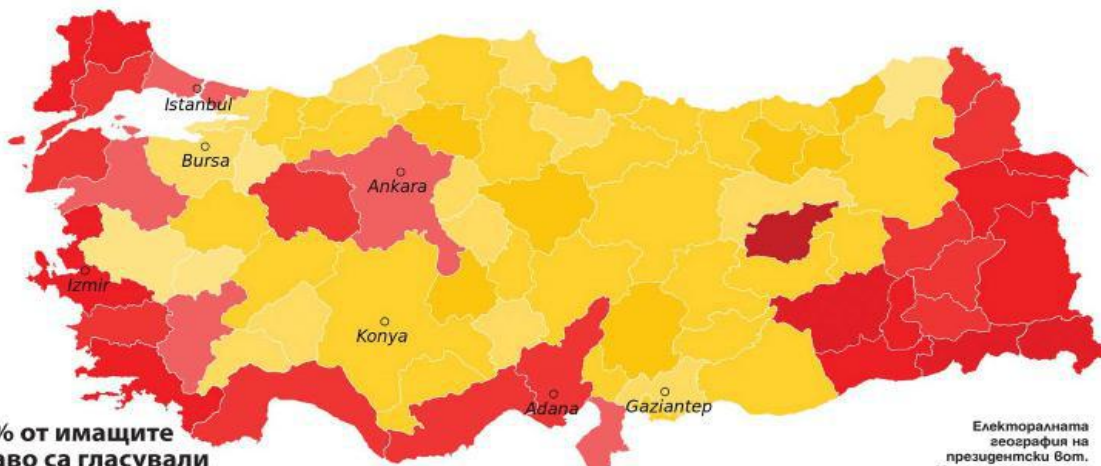
Първо трябва да се отбележи, че в неделя турците гласуваха за президент и парламент, но на практика в страната имаше

референдум – „за“ и „против“ Ердоган

Държавният глава е агресивен политик с категорични позиции, който не се бои да си отваря нови фронтове – срещу курдите, срещу поленистите и дори срещу Вашингтон. Неговата личност разделя дълбоко турското общество на две почти равни половини. Светски и демократично ориентирани кръгове го ненавиждат, докато консервативните турци го боготворят и гласуват за него въпреки жестоката инфлация в последните месеци. Може да се каже, че на тези избори идентичността надделя над цената на лука. Консервативните избиратели никога няма да забравят, че Ердоган е човекът, който ги превърна в политически фактор и им даде достойнство. До началото на нашия век турската политика бе игра за елитите от големите мегаполиси и за военните. Жените със забравки не можеха да учат в университет или да работят в държавната администрация. След 2002 г. Ердоган даде възможност на тези хора да излязат

Как идентичността се оказа по-важна от цената на лука

Турската демокрация е жива, макар и стисната в клещите на Ердоган

87% от имащите право са гласували

от маргиналността и да се впишат успешно в обществено-политическия живот, без да се отказват от идентичността си. А техният брой не е никак малък.

Освен това за повече от 20 години управление Ердоган успя да промени Турция в социално-икономически план. Огромен напредък бе отбелязан в инфраструктурното развитие (магистрала, пристанища, мостове), военната индустрия и в здравеопазването (вижте в коя чужда държава най-често се лекуват българите!). В геополитически план Турция се превърна в сериозна регионална сила, която има реална тежест при решаването (или заплътването) на множество конфликти в географския триъгълник между Средиземно, Каспийско и Черно море – гражданската война в Сирия, арменско-азербайджанската конфронтация, а след февруари 2022 г. – и войната между Русия и Украйна.

Друг ключов извод от изборите е, че турската демокрация е жива, макар и стисната в клещите на Ердоган. Кандидатът на опозицията стигна до втори тур, няма съществени оплаквания за

нарушения в изборния ден или за фалшификации при броенето на гласовете. Бих определил политическата система на Турция като

незавършен авторитаризъм

Ердоган е успял да овладее редица институции, които при демокрацията би трябвало да са независими – съдът, прокуратурата, централната банка, повечето университети, огромната част от медиите. Изтъкал е и клиентелска бизнесмрежа, която работи за него, семейството му и партийните активисти. В същото време в Турция има силно гражданско общество и реална политическа борба. През 2019 г. опозицията отвори голяма пробойна в снагата на авторитаризма, като овладя кметските постове в Истанбул и Анкара.

Като цяло Ердоган не може да извади опозицията от играта, но прави това, до което прибавят всички авторитарни лидери (от Путин до Виктор Орбан) – да наклони политическия терен така, че топката винаги да влиза по-лесно във вратата на против-

Резултатите

ИЗБОРИ ЗА ПРЕЗИДЕНТ

Реджеп Т. Ердоган – 49,5%
Кемал Калъчдароглу – 44,9%
Синан Оган – 5,2%
Мухарем Индже – 0,4%

ИЗБОРИ ЗА ПАРЛАМЕНТ

Партия на справедливостта и развитието – 35,6%
Партия на националистическото действие – 10%
Нова партия на благоденствието – 2,8%
Народнорепубликанска партия – 25,3%
Добрата партия – 9,7%
Алианс на труда и свободата (прокурорски) – 10,6%

Електоралната география на президентски Бот. Калъчдароглу печели в Истанбул, Анкара, в Източна Тракия, в Кюрдските райони на изток и в повечето провинции по брега на Средиземно море. В провинциите в жълт цвят предимство има Ердоган.

ника. В рамките на тази метафора се вписва отстраняването на най-силния потенциален президентски кандидат на опозицията – кметът на Истанбул Екрем Имамоглу. През тази година той бе осъден на първа инстанция, защото нарекъл повтарянето на кметския вот през 2019 г. „глупост“. Това затвори пътя му към държавния връх и изведе на преден план Калъчдароглу, който няма харизма, възрастен е и изглежда сив на фона на Ердоган.

Прегрешен ли е изходът от балотажа за президент

на 28 май? Предимството на Ердоган е сериозно и Калъчдароглу едва ли може да го стопи, ако не привлече на своя страна повечето от тези 5% избиратели, които на първия тур дадоха гласа си за Синан Оган. От една страна, това са националистически настроени турци, а от друга, те явно търсят някакъв трети полюс, различен от двамата фаворити. Засега Оган не е излязъл с призив към привържениците си, но даде да се разбере, че очаква от Калъчдароглу заявления за безкомпромисна позиция спрямо курдите и за връщане на всички сирийски бежанци от територията на Турция в родината им. Позицията на опозиционния кандидат е много трудна – ако не се отрече от курдите, той ще загуби феновете на Синан Оган, но ако го направи, електоралният риск е дори още по-голям, защото курдите са около 20% от населението на Турция.

Ердоган влиза във втория тур като фаворит, по-вероятно е да спечели. Но големият процент за Калъчдароглу означава, че дори безпардонен лидер като сегашния държавен глава ще трябва да си постави някакви ограничения и да не следва на 100% принципа „победителят взема всичко“.

Ще има ли драматични промени във външната политика на Турция, ако Калъчдароглу спечели втория тур на изборите? Отговорът е „по-скоро не“, но със сигурност лидерът на Народно-републиканската партия би коригирал силна антизападен уклон в действията на Ердоган. Калъчдароглу обеща да върне Турция на пътя на евроинтеграцията, след като предприемателните преобори между Анкара и Брюксел биха преустановени преди няколко години. Освен това той смята, че страната му трябва да се съобразява с решението на Европейския съд за човешките права, което на първо време означава да бъдат освободени няколко човека, признати от този съд за политически затворници.

Калъчдароглу би приближил Анкара до Брюксел и Вашингтон

По отношение на НАТО ясно е, че който от двамата кандидати да спечели балотажа, Турция ще продължи да бъде активен член на Алианса, ще бъде представена във всичките му шабове и ще участва в планираните военни учения. Нюансът е по въпроса за разширяването на Пакта – Калъчдароглу би вдигнал турското вето за членството на Швеция, докато за Ердоган не е сигурно, че ще го направи. Или поне не веднага. „НАТО е не само военна организация в XXI век, а и организация, която защитава демокрацията. Ние ще поддържа-

ме отношенията си с НАТО в същата рамка, както в миналото“, казва опозиционният кандидат.

Особено деликатен е въпросът за противобългарската система С-400, която Турция закупи от Русия и заради това бе изхвърлена от програмата за най-новия американски изстребител F-35. В платформата на опозиционния блок се казва, че Анкара ще се стреми да се върне в тази програма, но няма изрично обещание, че турската армия ще се освободи от системата С-400. По-вероятно е това да не се случи.

По най-горещата тема – войната на Русия в Украйна, има известно разминаване между двамата кандидати за президентски пост, но все пак позициите им не са диаметрално противоположни. Сигурно е, че и Калъчдароглу не би се присъединил към санкциите срещу Москва, така както и Ердоган не го направи. Освен това опозиционният кандидат даде знак, че ако стане президент, той също ще се стреми да позиционира Турция като посредник в мирни преговори между двесте воюващи държави.

„Пейтриът“ срещу „Кинжал“ в небето над Киев

Една от двете системи за противоракетна отбрана „Пейтриът“ в Украйна вероятно е пострадала от руски удар във вторник, заявиха двама представители на САЩ. „Пейтриът“ е една от сложните системи за противовъздушна отбрана, доставена от Запада, за да помогне на Украйна да отблъсне руските въздушни удари, насочена срещу обекти от критичната инфраструктура и енергийни съоръжения. От своя страна руското министерство на отбраната заяви, че е унищожило построена от САЩ система за противоракетна отбрана „Пейтриът“ с „хиперзвукова“ ракета „Кинжал“ при нанесен през нощта удар в Украйна.

Вчера обаче Си Ен Ен съобщи, че щетите по ударената от руснаците система „Пейтриът“ са минимални. Два компонента на батерията са били повредени по време на руска атака на 16 май – генераторът и част от електрониката на системата. Трима американски служители обяснили, че щетите са минимални, един дори ги окачествил като „незначителни“. Системата продължава да функционира, уверява той. Украйна твърди, че „Пейтриът“ (и вероятно други противовъздушни системи) са прехванали всички шест хиперзвукови ракети, изстреляни през нощта срещу вторник. Русия отвързва, че не е изстрелявала толкова ракети „Кинжал“ наведнъж.

Досега производителът на „Пейтриът“ не е заявявал, че неговата система може да унищожава хиперзвукови оръжия (летящи със скорост, в пъти по-бързо от звука). Едновременно с това има спорове дали „Кинжал“ действително

Кметът на Киев Виталий Кличко пръв обяви за свалянето на руска ракета „Кинжал“ на 8 май т.г.

Трима руски учени, работили по ракетните технологии, са обвинени в държавна измяна

е хиперзвукова, тъй като почти всички балистични ракети могат в даден момент да развият свръхзвукова скорост.

Първото известно сваляне на „Кинжал“ от Украйна е на 8 май, когато кметът на Киев Виталий Кличко показа части от ракетата в украинската столица. Тогава Вашингтон потвърди, че при предишна руска атака поне една такава ракета е свалена. Няма обаче потвърждение дали руската

ракета е летяла със свръхзвукова скорост към момента на прехващане.

В сряда от Москва обаче дойде доста любопитна новина, свързана с ракетите „Кинжал“ – трима руски учени, работили в областта на технологиите за тези ракети, са изправени пред „много сериозни обвинения“ в държавна измяна. Случаят е свързан с главния научен сътрудник на Института за теоретична и приложна механика

на Сибирския отдел на Руската академия на науките (РАН) Валерий Звезгинцев. Ученият се намира под домашен арест. Той е бил задържан преди около три седмици и е заподозрян в държавна измяна заедно с двама негови колеги – Анатолий Маслов и Александър Шиплюк. Те са били задържани миналото лято и изпратени в следствия изолатор „Лефортово“ в Москва.

Междувременно през нощта срещу четвъртък украинската столица отново бе засегната от руско нападение, за девети път този месец, този път – основно с крилати ракети, съобщиха властите. Атаката е извършена от стратегически бомбардировачи Ту-95МС и Ту-160 от района на Каспийско море. (БА)

Коментар

Възможен ли е мир?

Пламен ДИМИТРОВ

Украйна няма да приеме мирен план, предвиждащ страната да се откаже от част от своята територия, окупирана от Русия. Това е казал в прав текст украинският външен министър Дмитро Кулеба на специалния китайски пратеник за руско-украинския конфликт Ли Хуей. Така че с надеждите, че Пекин може да помири Москва и Киев – готуки човек трябва да е абсолютен наивник, за да си мисли, че мирът между Русия и Украйна зависи от някакъв хипотетичен посредник – щом той се появи, и Путин, и Зеленски ще си спомнят ръцете. Не, няма да стане!

Разминаването между позициите на Москва и Киев е принципно и се измерва с над 100 000 кв. км територия. Абсурдно е Зеленски да харжи на Русия пет украински области – Донецка, Луганска, Херсонска, Запорожка и Крим. А мислите ли, че след като подписа указ за анексирането на тези пет области, сега Путин изведнъж ще каже, че се е обърнал и ще ги върне на Украйна? Някои ще попитат: Ама не може ли двесте страни да срещнат позициите си някогде по средата, например руснаците връщат това, което са окупирали през 2022 г., а Украйна поне засега се отказва от Крим, Донецк и Луганск, кошто е загубила още през 2014 г.? Не, не може! И за Путин, и за Зеленски отказът от дори и част от тези територии има огромна политическа цена, която те не могат да платят.

Така че остава само три варианта за развие на конфликта – Русия да окупира цяла Украйна, което е невъзможно; украинците да освободят цялата си територия или пък войната да продължи още дълго, което е най-вероятният сценарий.

Вести

Румъния се сбогува със съветските изтребители МиГ-21

Във военната база в Баку бяха избършени последните полети с този изтребител, който се използва от румънската армия в последните 61 години, съобщава „Евронюз“. Страната има 17 самолета F-16A MLU, които купи от Португалия срещу €154 млн. и получи през 2021 година. Те са произведени през 1983–1984 г., като F-16A Block 15, използвани от САЩ до 1994 г., купени от португалците през 1999 г. и модернизирани. Миналата година Румъния купи и 32 самолета F-16 от Норвегия, които трябва да бъдат доставени тази и следващата година. От 2030 г. румънската армия ще бъде оборудвана и със самолети F-35.

За погн от \$2,7 млн. е задържан

председателят на Върховния съд на Украйна Всеволод Князев.

Арестът бе обявен в деня, в който украинският президент Зеленски се върна след тридневна обиколка в Европа. Борбата с корупцията е предварително условие, поставено от ЕС за присъединяване на бившата съветска република. Въпреки напредъка, постигнат през последните години, Украйна е на 116-о място от 180 държави в последния Индекс за възприемане на корупцията.

Сделката за износа на украинско зърно

през коридор в Черно море, гарантиран от ООН и Турция, е уговорена с още 98 месеца, съобщиха турският президент Реджеп Ердоган в сряда, един ден преди излизането на настоящото споразумение. Миналия юли Украйна и Русия по инициатива на ООН и с посредничеството на Турция приеха кораби да бъдат допускани до три украински пристанища – Одеса, Южний и Черноморск, за да товарят украински храни, след като в началото на войната Москва блокира северната част на Черно море. (БА)

Борел иска ЕС да добави €3,5 млрд. във фонда за Украйна

Върховният представител на ЕС по външната политика Жозеп Борел предложи да се добавят 3,5 млрд. евро към фонда, използван за финансиране на военната помощ за Украйна, съобщиха източници от ЕС в сряда. Източниците, пожелали анонимност, казаха, че Борел е поискал от правителствата на ЕС да осигурят повече пари за Европейския механизъм в подкрепа на мира – фонд, който вече е отпуснал около 4,6 млрд. евро военна помощ за Украйна.

Фондът, създаден през 2021 г., е замислен като начин ЕС да помогне на развиващите се страни да купуват военно оборудване. Но 27-членният съюз реши да го използва, за да достави оръжие на Украйна след нахлуването на Русия през февруари 2022 г.

В последните месеци Украйна получи много западно

оръжие от съюзниците си, включително от ЕС, за да подготви контраофанзивата си и държавите донори имат право да поискат реимбурсиране от фонда за част от стойността му.

Механизмът за мир е отделен от бюджета на ЕС, който няма право да финансира военни операции и се попълва от вноски на държавите членки. Чрез него ЕС компенсира част от разходите на държавите, които предоставят оръжие на Украйна. Високопоставен служител на ЕС каза, че Борел е решил да поиска повече пари, тъй като фондът е на изчерпване и външнополитическата служба на ЕС иска да е сигурна, че има достатъчно средства за Украйна и за други страни.

„Европейският механизъм за мир има универсален характер. Той не е замислен за Украйна. Той е замислен

Жозеп Борел иска още пари в Европейския механизъм за подкрепа на мира

за всеки конфликт, с който Европейският съюз може да се справи“, казва европейски служител пред „Ройтерс“.

Във вторник Унгария съобщи, че ще наложи вето на отпускането на 500 млн. евро от фонда, с които да се компенсират държави, дали оръжие и муниципи на Киев, тъй като иска пари да има и за Балканите и Северна Африка. Последното увеличение на бюджета на фонда беше през ноември – с 2 млрд. евро. (БА)

Силно Военно представяне на „Маратон Варна“

И тази година имаше солидно представителство на воени спортисти в маратона на Варна. В надпреварата участваха 43 военнослужещи от 11 ВСК, които са членове на Националната военна спортна федерация. Всички те стартираха на дистанцията 10 км.

При мъжете шампион стана Станимир Бочев от ВСК „Стрямици 61“ – Карлово. След него се наредиха Станимир Томов също от ВСК „Стрямици 61“ – Карлово, и Илиан Консийски

от ВУСК „Васил Левски“ – Велико Търново.

При дамите първа е Рени Хиева от ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“. Втора е Добромира Иванова от ВСК „Атия“ – Бургас, трета е Виктория Ковачка от ВУСК „Васил Левски“ – Велико Търново.

В отборната надпревара шампион стана ВСК „Стрямици 61“ – 33 точки. Втори са безачиите от ВУСК „Васил Левски“ – Велико Търново – 31 точки, трети – състезателите от ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“.

Велико Търново приема шампионата по стрелба с „Макаров“

Националният военен университет „Васил Левски“ е домакин на Държавния военен шампионат по стрелба с пистолет „Макаров“. 10 отбора участват в състезанието, което беше открито от началника на Военния университет бригаден генерал Иван Маламов. „За поредна година домакинстваме шампионата. Надявам се той да бъде честно състезание за всички вас и да успее да изпълни амбициите, с които сте пристигнали тук. Играйте честно, за да може победи-

Дисциплините са две – прецизна и бърза стрелба

телите да си тръгнат с гордо вдигната глава“, каза бригаден генерал Маламов.

Дисциплините в шампионата са две – прецизна и бърза стрелба. И в двете стрелби се състезават и мъже, и жени. За всички тях състезание-

то започна с прострелка на оръжието и тренировка по условията на упражнението за бърза и прецизна стрелба с пистолет „Макаров“. Националният военен университет е домакин на шампионата вече 17 години. За тези години Военният университет има четири шампионски титли, три вицешампионски и четири пъти отборите му са печелили бронзови отличия.

Страницата подготви
Александър ГИГОВ

Бригаден генерал Маламов прие Бербагов в НВУ

Димитър Бербагов разказа личната си житейска история пред курсантите от Националния военен университет (НВУ) „Васил Левски“. Един от най-успешните български футболисти гостува във Военния университет по покана на началника бригаден генерал Иван Маламов и се включи в поредицата от срещи „Лектори – възнущатели“.

„Аз ще ви разкажа моята история, ще ви преведа по моя път, по който постигнах успехи си. И той започва още от времето, когато бях на 7-8 години. Още тогава знаех какво искам да бъда, а аз исках да бъда футболист. И досега, когато ходя да се срещам с малки деца, а и с младежи като вас, казвам, че когато от ранна възраст знаеш какво искаш да правиш, е много по-добре за теб, защото това ще ти спести лутането, ще ти спести много, и то големи грешки. Ако си фокусиран върху това, което искаш да постигнеш и имаш дисциплината да го следваш, то ще се случи“, каза пред препълнената зала Димитър Бербагов.

Той сподели с курсантите свои снимки, на които са запечатани неговите мечти, успехи и падения, и призна, че тежките моменти в неговия живот са го направили това, което е днес. „Историята ми е пълна с тежки моменти и те са важни за мен. Успехите... те са видими, тях всички ги научаваме, но в пробалите винаги си сам. Един

такъв провал, който се превърна в моя катарзис, аз преживях на 18 години. Тогава бях в първия отбор на ЦСКА – напълно заслужено. Бях си го постигнал сам, след като години наред правех едно и също – хвърлях тежката баскетболна топка, такава имаш като дете, и я спирах. После пак, и пак, и пак. Не знаех как това ще ми помогне да стана добър в професията, но с интуицията си усещах, че правя правилното нещо. И стигнах до ЦСКА. Бях си №1 в моята глава. Обаче дойде този злополучен мач с „Левски“, в който аз в 90-ата минута изпуснах гол. При следващата атака ме вкараха и станаха шампиони, а аз останах седнал на терена сам. Още не знаех как работи светът, бях само на 18, а се сблъсках с най-голямото си предизвикателство“, призна Димитър Бербагов. „Първо винаги искам да опитам сам да помогна на себе си. Ако не мога, търся помощ, но първо опитвам сам. И тогава избрах да стана, защото съм инат и исках да докажа какво мога. Този мач беше моят катарзис. Тогава аз разбрах, че това не е моята среда, че тя не е добра за мен, след като имаше хора в отбора, които искаха да ме откажат. И заминах за Германия, където не познавах никого, не знаех език, беше ме страх, но амбицията ми беше по-голяма“, разказа Бербагов на бъдещите офицери. В края на срещата бригаден генерал Иван Маламов връчи на госта плакет на Военния университет.

Томас Бах бе част от официалните лица, които валидираха пощенска марка за 100-годишнината на БОК

Президентът на Международния олимпийски комитет Томас Бах бе у нас по случай отбелязването на 100-годишнината на Българския олимпийски комитет. Визитата му започна със среща с президента Румен Радев, а след това той бе в Градската градина пред Народния театър, където присъства на откриването на изложбата „100 години БОК“ и разговаря с представители на медиите. По време на събитието Стефка Костадинова връчи на Томас Бах факсимиле от безценен документ – Решение на Министерския съвет от 1896 г.,

Томас Бах на празненствата за 100 години БОК

с което България командирова на Олимпиадата в Атина петима спортисти, сред които и единственият ни участник там – гимнастикът Шарл Шампо. По този начин страната ни става една от 14-те държави, възстановили преди 127 години с участието си в гръцката столица древната традиция и поставили началото на един от най-значимите гло-

бални феномени на днешното време – Олимпийските игри. В 1930 ч. в Централния военен клуб в присъствието на президента на Република България и президента на МОК пък бе куминицията на тържествата. Сред близо 400-те гости на церемонията бяха поканени всички олимпийски медалисти на България, изтъкнати тренери, дейци и спортни ръководители.

Седмични акценти

Гледайте премиерен филм за
Военното образование на 24 май

Премиерата на документалния филм „Едно училище, един завет, една Родина“ ще бъде акцент в празничната програма на ВТК за 2 май – Деня на светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност.

Авторският екип на филма е в състав – сценария, режисура и глас зад кадър – телевизионната легенда Симеон Идакиев, монтаж – Мариана Пенчева, изпълнителен продуцент Тома Иванов.

Филмът разказва за славния 144-годишен летопис на най-старото военно училище в

България – днес НВУ „В. Левски“, за историческата му обвързаност със старопрестолния град Велико Търново, за периодите на разрастване и възход, както и за очакванията и надеждите към следващите поколения.

От създаването си до днес най-старото военноучебно заведение на България обучава и възпитава 139 випуска за нуждите на Въоръжените сили, неговите началници са били близо 70 видни български офицери и генерали.

С огромна загриженост към бъдещето на военното образование сегашният началник на НВУ

Сряда, 24 май

18:30

„Васил Левски“ бригаден генерал Иван Маламов дава гласност и на съвременните проблеми в подготовката на бъдещите офицерски кадри, свързани с мотивацията и интереса на младите поколения към военната професия и трудностите в реализирането им.

Страницата подготви
Венета ГЕРАСИМОВА

Филмите на ВТК

Одисеята на
Жак ИВ Кусто

Понеделник, 22 май

21:00

Режисьор: Жером Сал
С участието на: Ламберт Уилсън, Пиер Нине, Оури Тоту, Лоран Люка, Бенжамен Лаверн
През лятото на 1946 г. Жак-ИВ Кусто копнее за морски приключения и поема на път с Калипсо, за да проуча океаните на света. Десет години по-късно вече порасналият му син Филип иска да тръгне по стъпките на баща си. Отношенията им са поставени на изпитание, когато двамата се отправят на съвместна експедиция.

Труман

Режисьор: Сеск Гай
С участието на: Рикардо Дарин, Хавиер Камара
Труман от заглавието е четириног, но заслужава ролята си на титлулар, защото създателите на филма го използват като метафора.
На голямото промаво куче му остава още малко на този свят, също като на стопанина му Хулиан – егзотичен актьор на средна възраст с доста лоши решения зад гърба си и рак на белия дроб, който спира химиотерапията и опитва да се помири с живота, преди да го напусне. Вероятно единственият му добър приятел, Томас, пристига изненадващо от Монреал, за да бъдат заедно за няколко дни в пътуването му към опрощението, което включва и сблъсъка с сина му в Амстердам. От тази история лъха много тъга.

Вторник, 23 май

21:00

Млагост

Режисьор: Паоло Соррентино
С участието на: Майкъл Кейн, Харви Кайтел, Рейчъл Уайз, Пол Дино, Джейн Фонда, Магалина Генеа, Роли Серано и др.
Действието във филма се развива сред съвършената лятна идилга на швейцарските Алпи, в спа хотел, където всеки от героите се е озовал по различни причини.
Фред е отпътувал се композитор и диригент, който идва тук от десетилетия. Сега е в комфорта на стол с вестник в ръце, той има излъгването на английски джентълмен в хармония със себе си. Близкият му приятел Мик е американски кинорежисьор, дошъл тук, за да довърши новия си сценарий заедно с неколцина нахакани свои сътрудници, които непрестанно подмятат идеи и реплики. Двамата приятели са и роднини – дъщерята на Фред е омъжена за сина на Мик. Фред и Мик обсъждат с хумор и мъдрост миналото и настоящето. Колорит гобавя странното обкръжение от ексцентрици: актьори, модели, футболисти и масажистки, чието поведение се откроява във филма като музикални интерлюдии.
„Млагост“ акцентира върху дълбоките връзки между семействата и приятелите, и потребността от човешко разбиране. Гневът от по-ранните филми на Соррентино е отстъпил място на красиво разбирателство, а вешата му режисура провокира виртуозни изпълнения от всички звезди. Аплициран пейзаж безмълвно подчертава незначителността на смъртните, подбизаващи се из неговите сенки.

Номинация за Златна палма, Кан 2015

Сряда, 24 май

21:00

Програма 19.05.2023 – 25.05.2023

ПЕТЪК 19.05.2023 г.

07:00 Холивудски знаменитости: Били Боб Тронтън
07:30 Курс по английски език
08:00 Любимата учителка / 7 еп./ – сериал
09:00 Легендата за Зоро / 11 еп./ – за децата
09:30 Социални профили П
10:00 Аптана – изр. филм
12:00 Опасни ситуации в Космоса / 6 еп./ – док. филм
13:00 Новини
13:30 Планетата Земя / 3 еп./ – док. филм
14:00 Курс по английски език
14:30 Ченгета / 8 еп./ – сериал
15:30 Около света / 16 еп./ – док. филм
16:00 Любимата учителка / 8 еп./ – сериал
17:00 Легендата за Зоро / 11 еп./ – за децата
17:30 Опасни ситуации в Космоса / 6 еп./ – док. филм
18:30 Новини
19:15 Пресечна точка с Евгени Кръстев
20:00 Ченгета / 9 еп./ – сериал
21:00 Кон Тики – изр. филм
23:00 Новини П
23:30 Пресечна точка П
00:00 Около света / 16 еп./ – док. филм

СЪБОТА 20.05.2023 г.

07:00 Световните градове на България: Асеновград
07:30 Военните репортери: 25-та Авиобаз Чешнегирво П
08:00 Около света / 17 еп./ – док. филм
08:30 Курс по английски език
09:00 Легендата за Зоро / 12 еп./ – за децата
09:30 Холивудски знаменитости: Вал Килмър
10:00 Кон Тики – изр. филм
12:00 Дивият Франк в Австралия / 1 еп./ – док. филм
13:00 Противникът – изр. филм / копродукция
15:30 Изгряващо слънце / 93 и 94 еп./ – сериал
17:30 Знаеци: Великотърновски по-таинности П
18:00 Мунис Мис и Мунис Мистър с Илана Балийска П
18:30 Военните репортери: С поглед към морето, въздуха и Космоса
19:00 Възхищение: Атлас: Локс-себург П
19:30 Пет по дъбе – изр. филм
21:00 Акушерката – изр. филм
23:00 Военните репортери: С поглед в морето, въздуха и Космоса
23:30 Мадам Роза – изр. филм
01:30 Около света / 17 еп./ – док. филм

НЕДЕЛА 21.05.2023 г.

07:00 Световните градове на България: Перник
07:30 Военните репортери: С поглед в морето, въздуха и Космоса П
08:00 Около света / 18 еп./ – док. филм
08:30 Курс по английски език
09:00 Легендата за Зоро / 13 еп./ – за децата
09:30 Холивудски знаменитости: Виег Мортенсен
10:00 Акушерката – изр. филм
12:00 Дивият Франк в Австралия / 2 еп./ – док. филм
13:00 Извън закона – изр. филм
15:30 Изгряващо слънце / 95 и 96 еп./ – сериал
17:30 БГ първогодци: ген. Михаил Савов
18:00 Мунис Мис и Мунис Мистър с Илана Балийска П
18:30 Военните репортери: Оръгията в експозицията на Военна академия
19:00 Не пайай мангизите – изр. филм
20:30 Щрихи от миналото П
21:00 Валенса – изр. филм
23:00 Военните репортери: Оръгията в експозицията на Военна академия
23:30 Лох син – изр. филм
01:30 Около света / 18 еп./ – док. филм

ПОНЕДЕЛНИК 22.05.2023 г.

07:00 Холивудски знаменитости: Дивел Уолштингтън
07:30 Курс по английски език
08:00 Любимата учителка / 8 еп./ – сериал
09:00 Легендата за Зоро / 14 еп./ – за децата
09:30 Пресечна точка П
10:00 Кон Тики – изр. филм
12:00 Опасни ситуации в Космоса / 7 еп./ – док. филм
13:00 Новини
13:30 Планетата Земя / 4 еп./ – док. филм
14:00 Курс по английски език
14:30 Ченгета / 9 еп./ – сериал
15:30 Около света / 19 еп./ – док. филм

16:00 ЖО / 1 еп./ – сериал
17:00 Легендата за Зоро / 14 еп./ – за децата
17:30 Опасни ситуации в Космоса / 7 еп./ – док. филм
18:30 Новини
19:15 Пресечна точка с Евгени Кръстев
20:00 Ченгета / 10 еп./ – сериал
21:00 Одисеята на Жак ИВ Кусто – изр. филм
23:00 Новини П
23:30 Пресечна точка П
00:00 Около света / 19 еп./ – док. филм

ВТОРНИК 23.05.2023 г.

07:00 Холивудски знаменитости: Денис Куевд
07:30 Курс по английски език
08:00 ЖО / 1 еп./ – сериал
09:00 Мунис Мис и Мунис Мистър с Илана Балийска П
09:30 Пресечна точка П
10:00 Одисеята на Жак ИВ Кусто – изр. филм
12:00 Опасни ситуации в Космоса / 8 еп./ – док. филм
13:00 Новини
13:30 Планетата Земя / 5 еп./ – док. филм
14:00 Курс по английски език
14:30 Ченгета / 10 еп./ – сериал
15:30 Около света / 20 еп./ – док. филм
16:00 ЖО / 2 еп./ – сериал / Франция
17:00 Легендата за Зоро / 15 еп./ – за децата
17:30 Щрихи от миналото
18:00 Как да построите всичко / 1 еп./ – док. филм
18:30 Новини
19:15 Спорт +
20:00 Любовни залози / 1 еп./ – сериал
21:00 Труман – изр. филм
23:00 Новини П
23:30 Спорт + П
00:00 Около света / 20 еп./ – док. филм

СРЯДА 24.05.2023 г.

07:00 Холивудски знаменитости: Джек Блек
07:30 Курс по английски език
08:00 ЖО / 2 еп./ – сериал
09:00 Консулата – док. филм
10:00 Труман – изр. филм / Испания
12:00 Златоустия – док. филм за Йоан Екзарх
13:00 Щрихи от миналото: Военна академия „Г.С. Раковски“ П
13:30 Планетата Земя / 6 еп./ – док. филм
14:00 Курс по английски език
14:30 Любовни залози / 1 еп./ – сериал
15:30 Срещи с Амон – док. филм
16:00 ЖО / 3 еп./ – сериал
17:00 Легендата за Зоро / 16 еп./ – за децата
17:30 Войнишки разкази: Милан Гетов П
18:00 Знаеци с Иба Сапунджиева: Силата на словото и старобългарските азбуки П
18:30 Едно училище, един завет, една Родина – док. филм
19:00 Талантите в строя и извън него: Здравка Евтимова П
20:00 Любовни залози / 2 еп./ – сериал
21:00 Млагост – изр. филм
23:00 Празничен концерт на Гвардейския духов оркестър П
00:00 Около света / 1 еп./ – док. филм

ЧЕТВЪРТЪК 25.05.2023 г.

07:00 Холивудски знаменитости: Джейми Фокс
07:30 Курс по английски език
08:00 ЖО / 3 еп./ – сериал
09:00 Мунис Мис и Мунис Мистър с Илана Балийска П
09:30 Пресечна точка П
10:00 Млагост – изр. филм
12:00 Дискавери Атлас: Франция – док. филм
13:00 Новини
13:30 Планетата Земя / 7 еп./ – док. филм
14:00 Курс по английски език
14:30 Любовни залози / 2 еп./ – сериал
15:30 Около света / 2 еп./ – док. филм
16:00 ЖО / 4 еп./ – сериал
17:00 Легендата за Зоро / 17 еп./ – за децата
17:30 Как да построите всичко / 3 еп./ – док. филм
18:00 Мисия Здраве П
18:30 Новини
19:15 Социални профили с Евгени Мандаджиев
20:00 Любовни залози / 3 еп./ – сериал
21:00 Моят крал – изр. филм
23:00 Новини П
23:30 Социални профили П
00:00 Около света / 2 еп./ – док. филм

ВТК си запазва правото
за промени в програматаБЪЛГАРСКА
Армия

ВЕСТНИК ЗА НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ И ОТЕРАНА

ИЗДАТЕЛ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОТЕРАНАТА
ИНФОРМАЦИОНЕН
ЦЕНТЪР НА МОСовия 1000, ел. „Г.С. Раковски“ №106
e-mail: bgarmya@abv.bg;
bgarmya2@gmail.comГЛАВЕН РЕДАКТОР АНДРЕЙ РАВЕЛОВ
ЗАМЕСТИК-ГЛАВЕН РЕДАКТОР ВЕНИСЛАВ ЖЕКОВ
ОТВОРЕН СЕКРЕТАР НИКОЛАЙ БЕРКОВСКИРЕДАКТОРИ: ЛЮБОМИР ДЕНОВ, СПИРОН СЛАВОНОВ,
ПАВЛЕН ДИМИТРОВ, СВЕТОЗАР СТОЯНОВ, ДИМИТЪР ИМЕВ,
РОСИЦА ЦОНЕВА, ЕВГЕНИ ГЕНОВ;
КОРЕСПОНДЕНТИ: ЦОККО ДЯНЧАНСКИ – ПЛОВДИВ,
АТАНАС ПАНАЙОТОВ – ВАЛНА;
ФОТО: КЛАДИМЪР ТОДОРОВ, НИКОЛЕТА РАЙДОВСКА;
ДИЗАЙН: НИКОЛИНА ВОЙНОВА, ИВАНКО ДИМИТРОВ;
КОРЕКТОР МАЯ НИКОВА;
РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: НЕДЯНКО СТОЙЧЕВ, ДЕНКО МИЛЕНОВ
ДЕЖУРЕН РЕДАКТОР ВЕНИСЛАВ ЖЕКОВВЕСТНИК
„БЪЛГАРСКА АРМИЯ“
Е ПРОДЪЛЖИТЕЛ НА
„ВОЕННА ИЗВЕСТИЯ“
„НАРОДНА ОТЕРАНА“
И „НАРОДНА АРМИЯ“РЕДАКЦИОННО ПРИ-
КЛЮЧВАНЕ НА БРО-
В ЧЕТВЪРЪТЪК 16 Ч.Печат – „Ариус
Принт“ ЕООД

Акант, Шнур, Ковач, Тата, Оригами, Иван Иванович, АТА, Атене, Елана, Ерос, Скарабей, Марината

СУДОКУ

ТРУДНО

7					1				
	1	3	8		5	9			
	5	9			8		6	2	
			3					4	
	2						7		
			1				9		
				2	3	8	4		
					6				

Местните
търгобци
не разрешават
да ги
снимаш
Фото
авторът

Оригинален
индиански
стан

Светлозар СТОЯНОВ

Преди да потеглим от Сан Кристобал де лас Касас, планинско градче с много приятен климат (темperaturите вечер падат до 10–15 градуса), климат, който няма нищо общо с лепкавата мексиканска жегла, правя кратка разходка по тесните каменни улици, за да си купя кафе. На един ъгъл пред остъклен офис са се наредили на опашка възрастни хора, много прилича на опашка за пенсии. Мексико обаче е държава без пенсионери. Да, пенсионират се на 65–70 години, тоест уволняват ги от работното място на тази възраст, след като са работили в продължение на четири–пет десетилетия, но възрастните хора тук не получават пенсии от правителството. Пенсии получават само хора, които са се осигурявали в частен фонд, какъвто малцина, предимно градски жители от столицата, могат да си позволят.

Отпътуваме за Сан Хуан Чамула. Безпроблемно придвижване, слънчеви пътища, стари дървени заграждения и „ранчитос“ с керемидени покриви, палмови градини, бананови плантации, пеперуди и ястреби, носещи се в безоблачното небе. Пристигаме, малко градче, снимаме красотата на сергиите на пазара: купища разноцветни домати, плодове, пълешки, глинени съдове, пълни с характерния за Мексико сос моле, приготвен от подсолено какао. Местните индианци лесно се разпознават – същият ястребов профил е изобразен в стенописите в храмовете на майте. На пазара с многобройните му сергии продават дървени маски, пържени скакалци, сладководни охлювчета в леген, летящи мравки, червеи от агаве и всякаква улична храна от обикновени такос и тлакойос, които могат да бъдат пълни с агнешки тестиси (criadillas) или с кози черва на скара (machitos). На една маса месят тесто за такоси от синя царевичка. В Мексико тя има четири цвята. Червен, бял, виолетов и син. Така е от древни времена.

Да купувам и да продавам, но най-вече да се смесиш с тълпата. Такава е атмосферата на повечето мексикански пазари. Жените, седнали наред плодове и зеленчуци от собствената си градина, кошници с опунция, са набити и с ястребови носове, те носят широки поли от рошава козина, по всяка вероятност коза, от някакъв вид дългокосместа порода. Малко по-нататък две жени варяха в казан странен зеленчук, който миришеше на варена царевичка, но не беше царевичка, нещо като чушка, нещо като манго, нещо като нищо на света.

Градът е малък и беден като стотици други в щата Чиapas: мрежа от улици, площад, който изглеждаше някак недомислен. Базиликата „Сан Хуан Баутиста“ на площада се виждаше от всяка улица. Мъже, облечени в същите рошави елечета като полите на жените, обикалят храма и третият фойерверки.

Чамула е известно със своите странни църковни ритуали. Поклонниците коленичат на пода и подреждат симетрично по 50–100 свещи, след което ги палят и на светлината им пият кока-кола и се оригват ритуално – вярва се, че го пра-

Странният случай с индианския католицизъм

В техните църкви свещениците са шамани, а поклонниците пият кока-кола и се оригват ритуално, за да прогонят болестите

Базиликата „Сан Хуан Баутиста“, срегуше на индианския католицизъм

вят в знак на приветствие – и извършват възлияние с газираният напиток, като я изливат по пода на църквата, покрит с пясък и борови клонки.

Нямаше църковни пейки, нямаше свещеници, не се провеждаха литургии или официални служби. Събираха се curanderos – лечители, – и хора, които искаха да бъдат излекувани. Други церемониални групи напаяваха

монотонно, подаваха си кокоши яйца покрай лицата и телата на набожните пилигрими, изпаднали в limpia – пречистване, – или държаха крякаща кокошка до коленичилият поклонник, а секунда по-късно врътат й биваше извит и омекнал ий, отпуснат труп се поставяше близо до свещите.

Случащото се беше смесица от предиспански традиции и християнски

Авторът и „Клетниците“ от Зинакантан

ритуали, като в резултат се получаваше обред, включващ голямо количество свещи, удушени кокошки и кока-кола. Като допълнение към тези ритуали съществува и възможността човек да получи възмездие, понеже, ако избраният светец не изпълни желанието на молителя, светецът може да бъде наказан подобно на начина, по който сапотеките и майте наказвали своите богове, налагайки изображенията им с камшици.

Засъжаление, в базиликата беше абсолютно забранено да се снима, нарушителите ги грози глоба от \$1000 и граждански арест от страна на доброволческата индианска полиция. Да. Изобщо не се шегувам.

Отпътуваме за Зинакантан, спокойно село със затворени врати и прозорци, закрити с картон, с тихи улици, където единственото движение беше някое куцащо куче или пиле, кълящо мравки. Къщите са семпли, второстепенни улици – в лошо състояние; предположих, че селцето едва ли се радва на външни посетители. Оскъдно зареденият магазин го доказваше.

Ходихме да видим една симпатична баба, която тъчеше черги по доста първобитна технология. „Станът“ й приличаше на хамак, не по-голям от хавлиена кърпа за лице, и беше закачен за стената.

Накрая се снимамах с група деца в училищен двор. Не приличаха на ученици, приличаха на герои от романа „Клетниците“. Дадох им банката от 5 долара. Най-голямото момиче смачка парите в ръката си, стискайки ги в юмрук; изглеждаше унила и потисната.

Това е Мексико и няма какво повече да направим по въпроса, истинското Мексико, не онова с плажове и палми, под които пеят щастливи мариачи.